

ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΝΗ ΤΕΧΝΗ

ΧΡΟΝΙΑ Α' ΙΟΥΛΙΟΣ - 1927 - ΤΕΥΧΟΣ Β'

ΑΠΟ ΤΙΣ "ΗΡΕΜΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ"

ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΓΡΑΜΜΑ

*Δὲν πρέπει νὰ λυπάσαι... Ἐἴταν μοιραῖο
ἔτσι ἤρεμα ἢ ἀγάπη μας νὰ σβύσῃ...
Σὰν τὰ χαμόγελα ποὺ κάποτε εἶχα ζήσει...
(Ἔτσι δὲ χάνεται στὸν κόσμον κάθε Ὁραῖο;...)*

*Κι ἴσως μὴν ἄλλη ἀγάπη, πῶς μεγάλη
— κι ὄχι σὰν ἄρρωστη ψυχούλα καὶ θλιμένη
ὅπως ἐστάθηκεν ἡ ἀγάπη μου γιὰ σένα —
ἴσως μὴν ἄλλη ἀγάπη σὲ προσμένει...*

*Βέβαια, εἴτανε κοῖμα... Τόσα ὥραῖα
ὄνειρα νὰ ζήσουν τόσο λίγο...
(Ἀλήθεια, τὴ θυμάσαι τὰ ὄνειρά μας
τοῦ φθινοπώρου, στὸ παράθυρο κονιά;...)*

*Κι ὅμως μπορούσαμε καὶ μεῖς τὴν εὐτυχία
νὰ βρῖσκουμε μὲς στὴν ἀγάπη, τότες· κι ἡ Χαρὰ
ἴσως στὸ βάθος νὰ χαμογελοῦσε...
Μὰ τότε εἶν' ὄλ' ἀπὸ μὴν ἱστορία τόσο παλιά ..*

*Ἔ, ναι, δὲν πρέπει νὰ λυπάσαι. — Ἐἴταν μοιραῖο
ἢ ἀγάπη μας ἔτσι ἤρεμα νὰ σβύσῃ...
Σὰν τὰ ὄνειρα ποὺ κάποτε εἶχα ζήσει,
σὰν τίς Ἐλπίδες μου — ὅπως στὸν κόσμον κάθε Ὁραῖο...*

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ

ΙΣΑΝΤΡΟΣ ΑΡΙΣ

ROC DE CHÈRE

Λευκό σὰν ἀλκνών, στή γαλανή λίμνη γλυστρουῖσε
τὸ βαποράκι μας, μπροστά ἀπ' τὸ Βράχο τῶν Πηγμένων
κι ἐγὼ θυμήθηκα σκοπό, παλιό, πού μ' ἀρρωστοῦσε
(κάποιες Σειρήνες μὲ καλοῦν, ἀκόμα, π' ἀλαογαίνω).

Ἐπὶ σὲ μιὰ πιὸ δυνατή, τοῦ ζέφυρου προή,
ν' ἀπομακρύνω θέλησα τὴ νοσηρὴ μαγεία
σὰν Ὀδυσσεὺς βοῦλωσα τ' αὐτιά μου μὲ κροὶ
κι ἄπληστα ὠσφράνθηκα μιὰ ροδοδένδρων εὐωδία.

ΠΑΝΩ Σ' ΕΝΑ ΑΙΣΘΗΜΑ ΦΡΑΓΚΙΣΚΑΝΟ

Ἦ ποιὰ γλυκειὰ συγκίνησις,
ὅταν τῆς «ἀδελφῆς βροχῆς»
καὶ τὰ πουλάκια κρύβονται
καὶ σὰν ταπέτα ἀπλόνονται

Ὅλες ἢ θλίψεις φεύγουνε
Μὴ ρῆναι δάκρυα χαρᾶς
πὺξ ξανά μὲ οἰζώνουνε
καὶ κάνουν κι ἀναβλύζουνε

ποιὰ μέθη μὲ κρατᾶ
ἀρχίζει ἢ μουσικὴ
στὶς στέγες, στὰ κλαριά
φύλλα καὶ φλοιοὶ πλατάνων.

σὰ νῆσαν χελιδόνια.
ἢ στάλες τῆς βροχῆς
βαθεῖα μέσα στὴ γῆ
παλιῆς πηγῆς ζωῆς ;

Γ. ΒΡΙΣΙΜΙΤΖΑΚΗΣ

ἜΣΚΟΡΠΙΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ"

ΣΥ

Σύ, τὴ ζωὴ μου μύρανες μὲ ρόδα, γιούλια, ριασεμιά
καὶ τὴ χαρά, Σύ, σπάταλα, μοῦ σκόρπισες γύρω - τριγύρω,
Σύ, μοῦ ἔδωκες τὰ πιὸ γλυκιά, τὰ πρῶτα ἀγὰ φιλιά
καὶ μιὰν ἀγκάλη στοργικὴ μού πρόσφερες νὰ γλυκογεῖρω.

ΟΛΑ ΜΟΥ ΛΕΝ

Καὶ τί δὲν εἶναι μουσικὴ, καὶ τί δὲν εἶναι ἔδω τραγοῦδι
ἀπ' τὸ θεώρητο δευτῶν ὡς τὸ μικρότερο λουλοῦδι.
— Ὅλα μοῦ λέν μιὰ μουσικὴ μεσ' στήν ψυχὴ κι' ἐνὰ τραγοῦδι,
ἀπ' τὸ θεώρητο δευτῶν ὡς τὸ μικρὸ-μικρὸ λουλοῦδι.

ΣΑΣ ΒΛΕΠΩ

Σᾶς βλέπω σὰν μιὰ θύμηση ἐνὸς παλινοῦ καιροῦ,
ποῦ φτάσατε ἐνὸς ὄνειρου τὰ μαγικά ψηλά παλάτια
Σᾶς βλέπω, πιά συντρίμματα τοῦ ἴδιου παλινοῦ καιροῦ
νὰ γέρονουν τώρα πάνω σας, ἐνλαβικά, κλαμένα μάτια.

ΠΑΥΛΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΕΙΠΕΣ

ΣΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΠΟΙΗΤΗ Κ. Π. ΚΑΒΑΦΗ

Εἶπες: «Σὰν ἦτανε γραφτὸ ἀπὸ τὴ στείρα Μοῖρα
Νὰ ζῶ μέσα στὰ βάσανα, τὲς λύπες, τοὺς καημούς,
Κι' ὀλημερίς τὸν ἄφραστο νὰ καρτερῶ σωτήρα,
Κι' ὀληνυχτὶς τοὺς πλανεροὺς νὰ βλέπω του ἐρχομούς.

Κάλλιο γιὰ πάντα νὰ κλειστεῖ σὲ τέτοια πλάνη ἢ θύρα.
Κι' ἂν ἔσται; Ξαναρχὶς ζωὴ... Νέους συλλογισμούς...
Κάλλιο γιὰ πάντα νὰ κλειστεῖ... Καὶ μὲ τὴ Μοῖρα στείρα
Νὰ ζῶ μέσα στὰ βάσανα, τὲς λύπες, τοὺς καημούς».

ΝΙΚΟΛΑΣ ΦΥΛΛΑΣ

ΣΤΕΡΝΗ ΣΤΙΓΜΗ

Μιά ἀχτίδα τρεμοσβύνει

— πλάνου ὄνειρου ἀχτίδες —
καὶ στὸ μέτωπό μου ἀφίνει
τὰ φανοῦν κάποιες ρυτίδες.

Ἔνας πόθος ἀργολύωνει

— θλιβερῆς ἀγάπης πόθοι —
ἢ καρδιά μου πῶς ματώνει...
πιά σὲ λίγο δὲν θὰ νοιώθει.

Μιά ζωὴ χαροπαλαίει

— φτωχοῦ καὶ ἄμοιρον ζωὴ —
κ' ἢ ψυχὴ μου σιγοκλαίει
ποῦ ἔφτασε ἢ στερνὴ στιγμή

... τὰ κοπεῖ... σὰν μιὰ κλωστή!

ΤΑΣΟΣ ΧΛΩΡΗΣ

ΠΕΖΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Κάποτε — μιὰ φορὰ κ' ἕναν καιρὸ — ἦταν ἕνα κατὰ-ξανθο παιδάκι. Τὰ μάτια του ἦταν ἔτσι γαλανά, ποῦ τίποτε, μέσ' στὸ μέγαλον κόσμον, δὲν ἦταν γύρω τόσο γαλανό. Κ' εἶχε κ' ἕνα χαμόγελο στὰ χεῖλη, τέτιο, ποῦ μοναχὰ νὰ τὸ κοιτοῦσες, μονάχ' αὐτὸ θ' ἀρκοῦσε γιὰ νὰ ζεῖς.

Καὶ τὸ παιδάκι, μὲ καιρὸ, μεγάλωσε, μεγάλωσε καὶ πῆγε στὸ σχολιὸ· πῆγε στὸ σχολιὸ νὰ μάθει γράμματα, κ' ἔβγανε τὴν τετάρτην γυμνασίον· κατόπι γράφτηκε καὶ γὼ δὲν ξέρω ποῦ, κ' ἔγινε καὶ γὼ δὲν ξέρω τί — ἔγινε γιατροῦς ἢ δικηγόρος· (κὰν δικηγόρος, κὰν μηχανικός· μηχανικός, θαρρῶ, ἢ κἀτι τέτιο...)

Κι' ἀπ' τὸ παλιό, τὸ γαλανὸ παιδάκι, δὲν ἔμεινε πιά τίποτε ἀπολύτως.

Τίποτε — μιὰ τίποτε, ἀπολύτως.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

Μιὰ νύχτα, ἢ Τέχνη πῆρε σχῆμα ξαφνικά, κ' ἦρθε καὶ στάθηκε μπροστὰ στὸν Καλλιτέχνη, καθὼς ἦταν σκυμμένος στὴ δουλιὰ του — καὶ φιλικὰ τὸν ἀγγίξε στὸν ὤμο. Κι' ὁ Καλλιτέχνης γύρισε τὰ μάτια, γύρισε καὶ τὴν κοίταξε στὰ μάτια. Ὡρα πολλὴ τὴν κοίταξε στὰ μάτια, χωρὶς νὰ βγάινει λέξη ἀπὸ τὰ χεῖλη. Ἀφοῦ κοιτάχτηκαν κ' οἱ δυὸ καλὰ-καλὰ, ἔλυσ' ἐκεῖνη πρώτη τὴ σιωπὴ:

— Τί θέλεις ἀπὸ μένα;
— Σ' ἀγαπῶ.
— Τί περιμένεις ἀπὸ μένα;
— Τίποτε.

Κ' ἢ Τέχνη χαμογέλασε — κ' ἔγινε πάλι Ἰδέα.

ΚΑΪΜΟΙ

Ἔνα λουλούδι ζοῦσε λυπημένο· εἶχε στὸ νοῦ του πάντα ἕνα πουλάκι.

Τὸ κοίταζε, καὶ τοῦλεγε συχνά:

— Πάρε με μαζί σου, σ' ἀγαπῶ! Πάρε καὶ μένα στ' ἄγνωστο ποῦ πᾶς. Ὁ ἥλιος ἐκεῖ θὰ λάμπει πιδὲ ζεστός, ὁ ἄερας θὰ φυσάει πιδὲ δυνατός. Ἴσως ἐκεῖ ποτὲ νὰ μὴ νυχτώνει... Πάρε καὶ μένα, πάρε με μαζί σου!

Καὶ τὸ πουλάκι τοῦ ἀπαντοῦσε πάντα:

— Εἶν' ἕνας μῶλος, κ' εἶν' ἕνα χρυσόψαρο, κρυμμένο μέσ' στὰ βάρη τῆς θαλάσσης. Αὐτὸ ποτὲ δὲ φαίνεται στὸν ἥλιο· δὲν τὸ γω ἰδεῖ παρὰ μονάχα μιὰ φορὰ — κι' αὐτὴ ἢ φορὰ μοῦ φτάνει γιὰ νὰ τρέχω, νὰ ζῶ, νὰ κελαῖδῶ καὶ νὰ πετῶ...

ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ

Πήρα τὸ φθινόπωρο ἀπ' τὸ χέρι καὶ πήγαμε στὴν ἀγορὰ, νὰ τοῦ πάρω ἓνα καινούργιο Ἐπίθετο. Στὴν ἀγορὰ τῆς Μνήμης, τῶν Λεξικῶν, τῶν Γλωσσαρίων... Αὐτὰ ποὺ φορεῖ ἔχουν πιά δλότελα παλιώσει. Τρόμαξα νὰ τοῦ εἶρω κάποιο παρουσιάσιμο, νὰ μπορέση νὰ ρθῆ μαζί μου Ἄλλὰ ποὺ νὰ βάλῃ πιά ἐκεῖνα τὰ παλιά τὰ κουρέλια του, τὰ κίτρινα, τὰ τιποτένια! Ἄν δὲν βρεθῆ κάποιο καινούργιο, θαρῶ πὼς θ' ἀπομείνῃ πιά δλότελα γυμνό, μόνο μὲ τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸ του.

Νά, γιὰ κίτταξε αὐτὸ τὸ σοβαρὸ κατάστημα, μὲ τὰ πέντε πατώματα! Εἶναι καμωμένο ἀπὸ μετὸν ἄρμέ, οἱ ἐπιγραφές του μοιάζουν μὲ πυρκαγιά κάτω ἀπ' τὸν ἥλιο: «Ψώνια Ἐπιθέτων! Ἐφαρμογὴ ἀπαράμιλλος. Στερεότης ἐγγυημένη. Σπεύσατε. Νέα μόδα. Κάτω ὁ ρομαντισμός. Ἀκριβολογία, ἀπλότης, συμπύκνωσις, περιεκτικότης. Κατέχομεν τὸ ρεκόρ».

Ὁμολογῶ πὼς ὁ ὄγκος του μοῦ ἐμπνέει περισσότερο φόβο, παρά ἐμπιστοσύνη. Νὰ ἰδοῦμε, θαῦρωμε τάχα ρουχαλάρια τοῦ μικροῦ;

Ζητοῦμε ἓνα ἐπίθετο γιὰ τὸ φθινόπωρο. ΙΣΟΜΙΑ

Σ' ὅλη τὴ μιση πλευρὰ τοῦ καταστήματος, ἀπὸ μέσα, φηγοῦράει πέρα ὡς πέρα μιὰ μεγάλη ἄσπρη ταινία μὲ τεράστια γράμματα καὶ μὲ τὴ λέξη: «Δημοσιογραφικά». Ἐκεῖ, φαίνεται, γίνεται ἡ μεγαλύτερη πούληση. Εἶναι τόσος κόσμος, τοῦ τρέμω μὴ τὸ πνίξουν τὸ φτωχὸ τὸ μικρό μου, ποὺ φοβᾶται. Τὶ βοή, τί κακό. Ἀγοράζουν σχεδὸν μὲ κλειστά τὰ μάτια. Ὅλα σχεδὸν τὰ ἀγοράκια, τὰ κοριτσάκια, οἱ κυρίες, ποὺ φέρνουν μαζί τους αὐτοὶ οἱ κύριοι, φεύγουν παραμορφωμένα. Θεέ μου, μὲ τί βία ψωνίζει ὁ κόσμος σήμερα. Τὶ κομικὲς φορεσιὲς θὰ κυκλοφοροῦν ἔξω στὸ δρόμο! Ἄλλὰ ποῖος νὰ μιλήσῃ; Ὅλοι ἔχουν ἐλαττώματα, κάνουν λοιπὸν τὸν κουτό, ὁ ἓνας γιὰ τὸν ἄλλο.— Ἄ, μὰ ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ τὸ ντύσω αὐτὸ τὸ παιδί μὲ τέτοιες φαιδρότητες.

Στὸ ἔξω μέρος τοῦ μαγαζιοῦ, ὑπάρχει μιὰ ἐπιγραφή, στενώτερη ἀπ' τὴν ἄλλη: αὐτὴ γράφει: «Λογική». Ἀρκετοὶ κύριοι καὶ κυρίες, σχεδὸν ὅλοι μὲ ματογυάλια, πα-

ζαρεύουν ὄρες μὲ τοὺς ὑπαλλήλους. Ἄπορῶ μὲ τὴν πρόθυμία αὐτῶν τῶν ὑπαλλήλων! Φαίνεται ὅτι αὐτὰ τὰ ἐπίθετα καλοπληρώνονται. Τοὺς βλέπεις, καὶ θαρρεῖς πὼς ἡ μέση τους εἶναι λαστιχένια. Ἀνεβαίνουν στὰ ράφια, μετεωρίζονται στὸν ἀέρα, σκύθουν στὰ τρισθάρια τῆς βιτρίνας, κάνουν ἀστραπιαῖες ὑποκλίσεις, φέρνουν, φέρνουν, φέρνουν κουτιά ἀνεξάντλητα! Ἐδῶ κανεὶς δὲ φεύγει χωρὶς ψώνια. Ὅλοι βρίσκουν σχεδὸν ἀπαράλλαχτο ἐκεῖνο ποὺ ἐζήτησαν, καὶ βλέπεις νὰ γελᾷ στὸ μέτωπό τους μιὰ ἀύστηρὴ χαρὰ, γεμάτη πεποίθησις. Ὁρισμένη πελατεία, φερέγγυα, — καὶ ἀρκετὰ πλούσια καθὼς φαίνεται. Εἶναι σάν ἓνα εἶδος συνδρομητῶν τοῦ μαγαζιοῦ, γνώριμοὶ του ἀπὸ χρόνια. Ἐχουν μάθει τὰ καθέκαστα, καὶ μποροῦσαν νὰ κάμουν τὴ δουλειά τους καὶ χωρὶς τοὺς ὑπαλλήλους.

Ἄλλοῦ, ὑπάρχει μιὰ μικρότερη ἐπιγραφή: γράφει:— «Ἐμπόριον». Ἐδῶ οἱ πελάτες εἶναι πυκνότεροι, ἀλλὰ λιγώτερο ἀπαιτητικοὶ καὶ ἰδιοτροποὶ. Ἰκανοποιοῦνται μὲ τὴν ἀντοχὴ τῶν πραγμάτων ποὺ ψωνίζουν. Τὰ τρίβουν ἀπάνω στὸν καρπὸ τοῦ χερσιοῦ, γιὰ νὰ ἰδοῦν ἂν ζαρώνουν. Αὐτὸ εἶναι τὸ μόνο ποὺ ἐξετάζουν.

Ἐπὶ τέλους, βρίσκομε καὶ τὴν ἐπιγραφή ποὺ μᾶς κάνει νὰ σταθοῦμε. Ἐδῶ λέει: «Ποίησις». Πολλοί, πάμπολλοι ψωνίζουν κ' ἐδῶ, μὲ τὴν ἴδια βία καὶ ἀπροσεξία, μὲ τὴν ἴδια ἀκαλαισθησία καὶ τὸν ἴδιον ἐπαρχιωτισμὸ, μ' ἐκεῖνο ποὺ κάνει θραύση στὰ «Δημοσιογραφικά». Τοὺς τυλίγουν μεταχειρισμένα φορέματα, (ποὺ ἐγὼ τοῦλάχιστον δὲν μπορῶ νὰ σταθῶ ἀπὸ τὴ μούχλα ποὺ ἀναδίνουν), καὶ αὐτοὶ τὰ φέρνουν μὲ τόσην ἰκανοποίησιν! Καὶ πηγαίνουν νὰ ντύσουν τὴν οἰκογένειά τους, τὰ παιδιὰ τους, τὴ σάρκα τῆς σαρκὸς τους.

Ἄλλοι κακομιλοῦν μὲ τὰ γκαρσόνια, τὰ κρατοῦν σὲ ἀπόστασις, καὶ προτιμοῦν νὰ διαλέγουν μόνοι τους. Ἐνας, ἐκεῖ κάτω, ἔδωσε μιὰ στὰ χέρια τοῦ ὑπαλλήλου, γιὰ τὴν τάχα τοῦ ἐλέρωσε τὰ ψώνια του μὲ τὰ χέρια του. Ὑστερα τὰ τυλίγει μ' ἓνα πολύτιμο, γυαλιστερὸ χαρτί ποὺ ἔφερε ὁ ἴδιος στὴν τσέπη του.— Νά κ' ἓνας, ποὺ φεύγει μὲ ἀδειανὰ χέρια μέσα στὰ μάτια του ὑπάρχει τέτοια ἔκφρασις ἀπογοητεύσεως καὶ ἀηδίας, ποὺ κ' ἐμένα μὲ παγώνει ἀπὸ τώρα. Ἐνας ἄλλος ψώνισε κάτι ποὺ τοῦ φαίνεται στραβό, καὶ πολεμάει μόνος του νὰ τὸ ἰσιάσῃ· τὸ λυγίζει, τὸ φέρνει

βόλτα, στὸ τέλος τοῦ σπάξει σὲ δυὸ κομμάτια, πέφτει καὶ γίνεσαι θρύψαλα.

Σ' ἐμᾶς, ὁ ὑπάλληλος μᾶς παρουσιάζει ἕνα παραῤῥενο κουτί, καὶ συγχρόνως παραπονεῖται πὼς οἱ περισσότερες προμήθειες σ' αὐτὸ τὸ διαμέρισμα ἔχουν σωθῆ, πὼς ἀκρίβηναν στὸν τόπο τῆς παραγωγῆς, πὼς οἱ ἔμποροι προτιμοῦν πιά νὰ μὴ φέρνουν, καὶ συνιστοῦν στοὺς πελάτες νὰ οἰκονομηθοῦν μὲ ἄλλα, πού εἶναι ἐπίσης καλὰ καὶ οἰκονομικώτερα, καὶ περισσότερο μοντέρνα!— Ἐξαφνα τὰ «Δημοσιογραφικά».

Μοῦ ἔρχεται νὰ τὸν σπρώξω ἀπὸ κοντά μου, κι' αὐτὸν καὶ τὴ μουρμούρα του, κι' ἀνοίγω τὸ κουτί: βρίσκω ἕνα πολύτιμο «ιδεῶδες». Φωνάζω τὸ φθινόπωρο, πού στέκει ἀφηρημένο, σὰν ἐκστατικό, καὶ τὸ ρωτῶ ἂν τοῦ ἀρέσει. Πραγματικῶς εἶναι λίγο ἔξωφρενικό, περίπου ἀκατανόητο. Θὰ εἶναι καὶ πολὺ ἀκριβό. Ὅχι αὐτὸ δὲν τοῦ πάει. Δὲν μᾶς κάνει.

Ὁ ὑπάλληλος, ἀπὸ πείσμα πού φοιῖται εὐκολα, μᾶς παρουσιάζει ἄλλο. Ἐδῶ φαίνεται καθαρὰ ἡ ἐτικέττα, πού γράφει «banalités», καὶ πού τὴν ἔχουν ἀδέξια ξύσει μὲ τὸ νύχι καὶ μὲ κροῦ νερό. Ἀνοίγομε, — τί νὰ ἰδοῦμε! ἕνα σωρὸ ἀπὸ «γλυκό», «ώρατο», «καλό», «ῶμοροφο», «θλιερό», «σκοτεινό», «θλιμμένο», γεμάτο ἀπὸ τέτοια πράγματα. — Τὶ ἀναίδεια, νὰ τὰ παρουσιάζουν ἀκόμα γιὰ νὰ πουληθοῦν, αὐτὰ τὰ σκληρόξερωτα! Μόνο πού δὲν βγαίνω ἔξω νὰ φωνάζω τὴν ἀστυνομία.

Τὸ πετῶ πέρα αὐτὸ τὸ βρωμερὸ κουτί καὶ πέρνω ἕνα ἄλλο, μὲ φανταχτερὸ σέπασμα. Τὸ ἀνοίγω καὶ βρίσκω ἕνα τιποτένιο «βαρυσήμαντος». Αὐτὸ ὠρισμένως εἶναι ἀπὸ τὰ δημοσιογραφικά, κ' ἐπειδὴ ἐδῶ οἱ προμήθειες ἔχουν σωθῆ, τὲς συμπληρώνουν ὑπονλα γιὰ νὰ γελάσουν τοὺς βιαστικούς. Ἐννοῶ ἀμέσως τὴν κακοήθειά τους, καὶ εἶναι περιττὸ νὰ κάνω ἀνάκριση.

Ἐνας ἄλλος ὑπάλληλος, πού τώρα ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ἀπὸ ὦρα μὲ παρακολουθεῖ μὲ κάποια συμπάθεια, — ὦριμος ἄνθρωπος, καὶ παλαιός, καθὼς φαίνεται, στὴν ὑψηροσύνη τοῦ καταστήματος, πού θὰ ἐγνώρισε καὶ τὶς ἀξιοπρεπέστερες ἡμέρες του — κατακυλάει ὑποχρεωτικώτατα ἀπὸ τὰ πιδ ψηλὰ ράφια, μὲ δυὸ κουτιά στὰ χέρια· μὰ οἱ κινήσεις του εἶναι τόσο ἀνετες, ὥστε φαίνεται πὼς τὰ κουτιά

εἶναι σχεδὸν ἄδεια. Πραγματικῶς, δὲν ἔχω γελασθῆ: στὸ ἕνα ἡ σκόνη ἔχει κάμει τέτοια θραύση, πού μόλις διακρίνονται μερικὰ ἴχνη ἐπιγραφῆς· εἶναι ἡ λέξη ΑΞΙΑΙ. Αὐτὸ τὸ κουτί εἶναι φανερό ὅτι ἀπὸ καιρὸ μένει ἄχρηστο, δὲν ζητεῖται πιά ἀπὸ κανένα. Καὶ αὐτὴ ἡ λέξη, πὼς μοῦ φάνηκε μακρυνή, σχεδὸν ψεύτικη!

Στὸ ἄλλο κουτί, πού δὲν ἔχει ὑπογραφή, — πετοῦν φαίνεται ἐκεῖ μέσα ὅτι περισσεύει— εὐρήκαμε ἕνα ἀπροσδόκητο «ἀγγελικό». Ἄ, ὁμολογῶ πὼς αὐτὸ ἦταν ἕνα ἰδιότροπο φόρεμα γιὰ τὸ φθινόπωρό μου, ἐντελῶς καινούργιο καὶ πού ἀσφαλῶ; θὰ ἔκανε ἐντύπωση. Ἄλλὰ τὶ κοίμα: τὰ μισὰ χεράκια του ἔμεναν ἔξω, ἔτρεμε τὸ φτωχό, καὶ μοῦ ἔρριξε ἕνα τόσοσ ἰκετευτικὸ βλέμμα, πού ἀναγκάστηκα ν' ἀποθέσω στὴ βιτρίνα τὸ ρουχαλάκι του μὲ φανερὴ ἀπογοήτευση.

Τίποτα λοιπὸν δὲν ὑπῆρχε σ' αὐτὸ τὸ γιγαντιαῖο μαγαζί, πού νὰ μποροῦσε νὰ ντίση τὸ φθινόπωρο τοῦλάχιστον μὲ ἀξιοπρέπεια; κ' ἦταν τυχερό μου ἄλλα ἀπὸ τὰ φορέματά του νὰ τὸ κάνουν ἀπελπιστικὰ γελοῖο, κι' ἄλλα νὰ τοῦ παραμορφώνουν τὰ μέλη ἢ νὰ σέρονται ἀνάμεσα στὰ πόδια του σὰν ἀψυχεῖς οὐρές;

Δὲν ξέρω τί θ' ἀπογινόταν ὡς τὸ τέλος. Ἄλλ' ἄξαφνα, ἀπὸ τὸ μέρος τῶν Δ η μ ο σ ι ο γ ρ α φ ι κ ῶ ν, ὅπου ἡ λύσσα κι' ὁ ὄρυμαγδὸς τῶν ἀγοραστῶν ἔφθανε τὰ ὄρια τῆς λεηλασίας, καὶ ἡ ἀμύθητη κατανάλωση, (γενόμενη μὲ ἀχαρκτήριστο πάταγο πελατῶν καὶ ὑπαλλήλων) κατατοῦσε διαρπαγῆ, ἀκούστηκε ἕνας ἀπαίσσιος κρότος· ἑκατοντάδες τόπια ὑφασμάτων νὰ ἐπεφταν μαζί μὲ τὰ ράφια τους, δὲν θὰ ἔκαναν μεγαλύτερο κακό. Ὁ ἀλαλαγμὸς ἔφτασε στὸ κατακόρυφο καὶ ἕνα σύννεφο σκόνῃ ἀνέβηκε σὰν καπνὸς ἀπ' τὸ πλῆθος, πού συγχρόνως, σὰν νὰ ἔσκασε φοβερὴ μὴλομα ἀνάμεσά του, σκόρπισε σὲ κάθε διεύθυνση. Ἀστραπιαῖα μου πέρασε ἡ ἰδέα τῆς πυροκαγιᾶς· ἀλλ' ὅλα μὲ ἔπειθαν ὅτι εἶχε συμβῆ μᾶλλον κλοπῆ, πού ἀπεκαλύφθη ἔαφνικά. Δὲν θᾶταν βέβαια κλοπῆ πραγμάτων μεγάλης ἀξίας! — ἀπὸ τὴν ἐπιγραφή τοῦ εἶδους μποροῦσε κανεὶς νὰ κρίνει· ἀλλὰ θὰ ἦταν, τότε, κλοπῆ ὀμαδική, διαρπαγῆ — καθὼς τὸ εἶχα φαντασθῆ — λαφυραγωγία ὀργιαστικῆ, πού οἱ ἰδιοκτῆται θ' ἀνεκάλυψαν μὲ φρίκη. Μὰ βέβαια, ἦταν δυνατὸν ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ κουρελιῆδες, οἱ ἀπένταροι ἀ-

λήτες, οί διακονιάρηδες, νά ἔχουν χρήματα στήν τσέπη τους γιά νά κάνουν ψώνια ἔντιμα καί χρήσιμα; Φαίνεται ὅτι θά ἔπιασαν ἀρκετούς συγχρόνως! Ἄλλά πόσοι ἄλλοι ἔοραξαν ἤδη τὰ ἐπιθετά τους, τὰ φόρεσαν ὅπως-ὅπως, τὰ ἔδεδεσαν στά πακέτα τους, τὰ κουβάλησαν μαζί τους! Τώρα ἦταν ἀργά πιά!

— Βλάκα καταστηματαόρχη! μοῦ ἦρθε νά φωνάξω, ἂν ἦταν δυνατό! Εἶσαι ἠλίθιος, ἀλλά καί κακοήθης. Σ' ἐσύγγιξε ἡ ἐπιμονή μου νά ψάξω, νά διαλέξω, νά προτιμήσω, νά βρῶ αὐτό πού θέλω. Ἦθελες τὸ ἀνώνυμο πλῆθος, τὸ ἀνεύθυνο, μέ τὸ βλακῶδες γούστο, πού τὸ καπελλώνεις μέ τίς προχειρότητές σου καί τοῦ εἰσπραττεῖς, ἀνόητε, τὰ κουρελόχαρτα πού σοῦ δίνει χωρὶς νά τὰ μετρήσει. Σοῦ τὸ ξαναλέω: ἠλίθιε καί κακοήθη. Θέρισε τώρα τὸν καρπὸ πού ἔσπειρες, καί σὺ καί οἱ ὅμοιοί σου.

Ἦθελα νά φωνάξω! Ἄλλά πού ν' ἀκουσῶ;

ΤΕΛΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

ΠΡΟΠΟΛΕΜΙΚΟΙ ΠΕΡΙΠΑΤΟΙ (I)

1914

Ἦ τὰ ὠραῖα χρόνια, τὰ πρὸ τοῦ πολέμου. Ὅσοι δὲν τὰ γνώρισαν, δὲν τὰ ἔζησαν, ἔχουν κάθε δικαίωμα νά μεμψιμοιροῦν καί νά βροῖσκουν πῶς ἦλθαν στὸν κόσμο πολὺ ἀργά. Τὰ ὠραῖα χρόνια, πού ἔνοιωθε κανεὶς τόσο πλέρια ὅλη τὴ γλύκα τῆς ζωῆς. Ἡ ζωὴ τότε λὲς καί εἶχε πτερσά:

Une immense espérance a traversé la terre.

Ποτὲ ὁ ἀρχαῖος ἑλληνικὸς κόσμος δὲν εἶχε φανεῖ στήν ἀνθρωπότητα τόσο διάλαμπος, τόσο διαφανῆς καί τόσο πλησίον μας — ἓνα βῆμα ἀκόμη, μᾶς ἐφαίνετο, καί τὸ «θαῦμα τὸ ἑλληνικὸ» θά ἐπανελαμβάνετο, τοῦ Προμηθέως τὸ πῦρ θά ξαναγινότανε σύμβολο. Χάρις στήν πρόοδο, χάρις στήν ἔντασι τοῦ μυαλοῦ, χάρις στήν ἐσωτερικὴ προσπάθεια, ξαναγινόμεθαν «ἀρχαῖοι», ἀποκτούσαμεν ἀρχαία ψυχὴ· τὰ μέτώπά μας ἔχαναν τὲς ρυτί-

δες τους, τὰ μάτια μας ἔκαταλάβαιναν τέλος πῶς ἔγιναν γιά τὴν «θεωρία» καί ὄχι γιά τὰ δάκρυα, τὸ πνεῦμα μας αἰσθάνονταν μίαν ἱερὴ μέθη νά τὸ ξαναγεννᾷ, τὰ μέλη μας, τὰ ἔτανύαμε, μέ εὐρυθμία, μέσα σ' ἓνα γῶρο, πού ποτὲ στήν ἀνθρωπότητα δὲν εἶχε φανεῖ ἀκόμη τόσο φωτεινός, τόσο εὐρύς, τόσο καμωμένος ξεπίτηδες γιά τὴν πλούσια δράση τῆς.

Ἡ ἀνθρωπότης ἐθριάμβευε· τὸ άτομο ἀποκοῦσε ὅλα του τὰ δικαιώματα πάνω στὴ ζωὴ.

Τὸ ὄνειρο ἐνός Πετράρχη καί ὅλων τῶν humanistes, τὸ ὄνειρο ἐνός Goethe, ἐνός Schiller, ἐνός Nietzsche καί ὅλων σχεδὸν τῶν φιλοσόφων καί ποιητῶν τοῦ αἰῶνος μας ἐφαίνετο τέλος ὅτι ἐμελλε νά ἐκπληρωθεῖ. Ἐπισήμη, ποιησις, φιλοσοφία, ἔδιδαν τὰ χέρια τους καί ὑπερήφανες συνεβάδιζαν. Μιά νέα ἀγῆ ἀνέτελε στὸν ὀρίζοντα. Ἡ παληὲς σκιές, ἀπὸ τοὺς γηραιούς σοφοὺς ἕως τοὺς λεπτοὺς ἐφήβους, ἐπανήρχοντο.

Ἦ τὰ ὠραῖα ἐκεῖνα τὰ χρόνια!

Στὴ φτωχὴ μας Ἀλεξάνδρεια, πόλιν ἐμπόρων, μέ μικτὸ πληθυσμὸ, ὅπου ἀκούει κανεὶς ὅλα τὰ ἰδιώματα τῆς ὑψηλίου, πόλη νωθρὴ καί πυρετώδη μαζί, χωρισμένη ἀπὸ τὴν Εὐρώπη καί ὅμως πού τῆς ἀνήκει περισσότερο ἀπ' ὅτι ἀνήκει στήν Ἀφρική, θυμοῦμαι ἀκόμη τοὺς ρεμβασμούς μου καί τὴν ἐνδόμυχή μου χαρὰ πού κάθε μέρα ἔνοιωθα ν' αὐξάνει πῶς σιγὰ σιγὰ νικοῦσα μέσα μου τίς μεσαιωνικές, τίς ἀντιελληνικὲς ἀντιλήψεις. Θυμοῦμαι τὴ νεανικὴ ἐκεῖνη περιέργεια γιά τὸ μέλλον τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ πρόοδος πού συνετελεῖτο καί μέσα μου καί γύρω μου, ἦταν κάτι τὸ τόσο ἀναμφισβήτητο καί τὸ τόσο χειροπιαστὸ μπορῶ νά πῶ. Ποῦ ἄλλοῦ λοιπὸν ἐβαίναμε, πού ἄλλοῦ μποροῦσε νά ἐβαίναμε παρὰ πρὸς ἀρχαῖα ἑλληνικὰ πελάγη καί λιμάνια, παρὰ πρὸς πόλεις ἀρχαῖες, παρὰ πρὸς μιὰ μορφή πολιτισμοῦ πού διεμορφώθη καί ἤκμασε περὶ τὲς δυὸ χιλιετηρίδες πρὶν, πού ἐγνώρισε τὴν κοίμησι ἀλλ' ὄχι τὸν θάνατο, ἀφοῦ μετὰ αἰῶνες πάλιν ἐπρόβαλε στὸν ὀρίζοντα γιά νά χαράξει στήν ἀνθρωπότητα τὸ δρόμο τῆς, πάνω στὸν ὅποιον αἰῶνες τώρα βαδίζει...

Στην κοσμοπολιτική Ἀλεξάνδρεια, πού ξεχώρισε ἄλλοτε μὲ τὸ λεπτὸ πολιτισμὸ τῆς καὶ τὸ σοφὸ πνεῦμα τῆς, στὴν Ἀλεξάνδρεια τὴν περὶ τὸ 1914, βλέπω τὸν ἑαυτὸ μου μὲ τὰ ιδεώδη μου, τὰ ὄνειρά μου, τὶς ἀνυπομονησῆς μου. Καὶ μέσα στὸν ποικιλόχρωμο ὄχλο τῆς πόλης, ἀπησχολημένο μὲ τὲς ὑποθέσεις του, τὸν χρηματισμὸ, τὰ ξεφωνήματα, διέκρινα ἀμέσως καὶ ξεχώρισα, ἕναν ἄνθρωπο περιέργου — πού ποτὲ πλέον δὲν ἔπαυσα ἀπὸ τοῦ νὰ ἀγαπῶ, νὰ ἐκτιμῶ καὶ νὰ σέβωμαι, ὅσο βαθύτερα τὸν γνώριζα: ἕναν ἄνθρωπο, λεπτὸ καὶ ἐξευγενισμένο· ὁ ὁποῖος, δὲν ἄρρησα νὰ τὸ ἀντιληφθῶ, τὸ ὄνειρο πού ἔπλαθα ἐκεῖνος τὸ ἐξοῦσε. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦταν ἕνας ἀρχαῖος Ἕλληνας: ἄγνωστο πῶς, κατώρθωσε μέσα σὲ μιὰ τέτοια πόλη νὰ ὑλοκλέψῃ μιὰ ψυχὴ ἀρχαία. Τὰ μάτια του πού ἔβλεπαν αἰῶνες πίσω, δὲν ἔπαυσαν μολοντοῦτο ἀπ' τοῦ νὰ ἀτενίζουν τὸ παρόν, τὴ γύρω του πραγματικότητα, μέσα στὴν ὁποῖαν κυκλοφοροῦσε, μὲ πόση χαρὰ καὶ εὐχέρεια—ὡ δὲν μπορῶ νὰ τὸ λησμονήσω—γενόμενος παντοῦ δεκτὸς μὲ ἐνθουσιασμὸ ἀπὸ νέους πού σὰν καὶ μένα, ἐξοῦσαν μὲ γλύκα τὴν ἀλλαγὴ τῶν καιρῶν—ἀλλαγὴ, ἀλλοίμονο, πού ἐσταμάτησε!! Κρεμασμένοι ἀπὸ τὰ χεῖλη του, μὲ τὴ ζωντανὴ ὁμιλίαν του, ἐπέθραμε γνώση μιᾶς ἐποχῆς μὲ τὴν ὁποῖαν οἱ ὄροι τῆς ζωῆς μας ἴσως, μᾶς ἐπέτρεπαν πιδ εὐκολα νὰ ἐπικοινωνήσωμε.

Ὁ Φιλέλλην, ἡ Ἰθάκη, τὸ Ἰωνικόν, ὁ Τυανεύς, ἡ Γλύπτης, ἡ Σατραπεία, — γιὰτὶ περὶ τοῦ Καβάφη πρόκειται — ποιήματα πού παρέστημε στὴ δημιουργία τους, στάθηκαν γιὰ μᾶς τὰ παράθυρα ἀπ' τὰ ὁποῖα ἕνα ἄπλετο ἡλιακὸ φῶς — φῶς χαρᾶς — εἰσηλθε μέσα μας καὶ ἀφοῦ ἐθώπευσε τὴν ὄρασί μας μὲ τὲς χρυσὲς ἀκτῖνες του, ἔλουσε τὴν ψυχὴ μας.

Ἔ τὰ ὄρατα ἐκεῖνα τὰ χρόνια τὰ πρὸ τοῦ πολέμου. Ὅσοι, στὴν Ἀλεξάνδρεια, δὲν ἐγνώρισαν τὸν Καβάφη ἐκείνων τῶν χρόνων — πού ὅπως κάθε ἀτομικότης τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐξοῦσε μιὰ ζωὴ διπλασιασμένη—δὲν ἐγνώρισαν τὸν ἀληθινὸ Καβάφη.

Γ. ΒΡΙΣΙΜΙΤΖΑΚΗΣ

Η ΣΑΛΑ ΤΗΣ ΑΝΑΜΟΝΗΣ ΤΟΥ ΓΙΑΤΡΟΥ ΧΑΚΗ

Δὲν εἶταν ἡ πρώτη φορὰ πού τοῦ ἀνοίγε τὴν πόρτα τῆς σάλας τῆς ἀναμονῆς. Καὶ κάθε τόσο τοῦλεγε μ' ἕνα ὕφος πού πρόδιδε τὴν ταραχὴ του.

— Νὰ μού συμπαθᾶτε πολὺ ξαίρετε δὲν ἔχουμε ἀκόμα ἐτοιμαστῆ!

Μὰ ὁ κύριος Λιαπῆς παλιὸς πελάτης τους εἶχε λησμονήσει καὶ ὅλας καθὼς ἔμπαινε τὴν ἡμέραν νὰ πῆ ἢ γιὰ ὑπηρετορὶα τοῦ γιτροῦ Χάκη. Τοῦχε συνηθίσει νὰ τ' ἀκούει κάθε τόσο, καὶ τοῦ φαίνονταν σὰν κάτι πού τοῦ εἶταν ἀπαραίτητο, μιὰ μικρὴ λεπτομέρεια πού δὲν ἔπρεπε νὰ λείπει. Δὲν εἶχε καλὰ-καλὰ καθίσει στὴ θέση ποῦταν δικιὰ του, μιὰ πράσινη πλατεῖα πολυθρόνα μὲ τὸ ξεθωριασμένο τῆς ντύμα—καὶ θυμήθηκε ἄξαφνα τὸ ἀξιολύπητο ἐκεῖνο πλάσμα. Χαμογελοῦσε μόνος του. Πῶς τοῦρθε ἡ ἰδέα αὐτὴ! Μὰ ἡ εἰκόνα τῆς γριᾶς ὑπηρετορῆς περνοῦσε ἐπίμονα ἀπὸ τὸ νοῦ του: Ἐνας σωρὸς τυλιγμένος ἀπὸ μαῦρα ροῦχα παλὰ κυλοῦσε στὸ κορριντόρ. Καὶ ἀπ' αὐτὸ τὸ σχῆμα χωρὶς φόρμα ἔδρανε ἕνα μεγάλο ἀδύνατο κοκαλιασμένο χέρι στὴν ἴδια πάντα κίνηση: Ν' ἀνοίγει τὴν πόρτα τῆς σάλας τῆς ἀναμονῆς τοῦ γιτροῦ Χάκη. Εἶχε βαλθεῖ καὶ αὐτὴ ἐκεῖ μὲσι σὰν ἕνα ἐλατήριον πολυμεταχειρισμένο πού μῦλλον τὸν καιρὸ του δὲν εἶχε χάσει τὸ μηχανισμό. Δὲν πρόφθασε νὰ τραβήξῃ τὴ σκέψη του ἀπ' τὸ σημεῖο αὐτὸ καὶ τὸ ἄσθμα τῆς γυναίκας αὐτῆς ἀκούονταν τώρα ἀπὸ τὴν ἄλλη κάμαρα κομματιαστό, ἐπίμοχο, σὰν κάτι νὰ τραβοῦσαν ἄνθρωποι μανιασμένοι ἀπὸ ἕνα βάθος ἀμέτρητο. Ἐκανε θόρυβο σὰν νᾶσιζαν μὲ προσοχὴ ἕνα μεταξωτὸ πανί. Οἱ πελάτες ποῦταν γεμίσει τὴ σάλα τὴν στιγμὴν ἐκείνην κατὰχθηκαν ἀναμεταξύ τους μὲνα ὕφος γεμάτο οἶχτο ἀνικατωμένο μὲ ἀπορία. Ὁ ἕνας εἶπε: Πῶς μπορεῖ μαθὲς στὸ ἴδιο σάκι τοῦ γιτροῦ νὰ ὑπάρχουν ἄρρωστοι; Ὁ ἄλλος: Καὶ τίνας γιτροῦ! Κι' ὁ τρίτος: Ἀρρώστεις καὶ ἄρρωστεις. Σὲ λίγο δὲν ἀκούονταν τίποτα. Ὁ κάθε ἄρρωστος λησμόνησε γρήγορα τὰ ἕνα πάθια γιὰ νὰ γυρίσει πάλι στὰ δικὰ του. Μιὰ σιωπὴ ἔπερτε βαρεῖα, σὰν ἀνα-

λυτό μολύβι άπάνω στά έπιπλα, πούσαν σκορπισμένα ά-
ραιά-άραιά με μιá άταξία. Στην ίδια ώρα όπως πάντα ή
πόρτα άνοιξε ξαφνικά. Κι' ένας νέος χλωμός φάνηκε. Έρ-
ριξε μιá ματιá τριγύρω του. Δέν μπήκε μέσα σάν νά μη
θέλῃς νά ταράξει την παράξενη αυτή τοποθέτηση τών
προσώπων πούσαν εκεί μαζεμένα, ακίνητα, σάν νά τάχε
βάλει κάποιος με τó χέρι του νά στέκουν έτσι. Ή σάλα
τῆς άναμονῆς τού γιατρού Χάκη, μακρουλή, άτέλειωτη,
σάν ένα κορριντό, πού ξετυλίγεται διαρκώς στά μάτια μας
στενή τόσο πού οί χαμηλοί τοίχοι έφαινοντο ν' ανταμώνον-
ται στην περίεργη προοπτική της σ' ένα τρίγωνο άκανόνι-
στο. Τούκανε μιá δυνατή άλλόκοτη έντύπωση, πού σταμά-
τησε χωρίς νά τó θέλει. Μιá άκατανίκητη δύναμη τόν
έσπρωχνε νά βγει έξω από τόν τόπον αυτό! 'Ο κ. Λιαπῆς
δέν κατάλαβε πότε έφυγε κι' άκόμα κι' αν ή πόρτα αυτή
τῆς σάλας τῆς άναμονῆς ταπετσαρισμένη μ' ένα χοντρό πανί
πορτοκαλί τεντωμένο από τις τέσσερες άκρες με κουμπιά
μαύρα μηχανήματα βαθειά στό σανίδι σέ τρόπο πού φαί-
νονταν τελειες μικρές, έκανε πίσω του κλειώνοντας τόν μεγα-
λύτερο κρότο! Βυθισμένος στην πολυθρόνα του τά χέρια
τῆς όποιás κρατούσε σφιχτά σάν νάγγιζε κάτι αγαπημένο,
κάτι πούχε χυθεί από τó άρρωστο είναι του και πάλι μέσα
του μεταγγιστά κοιτούσε μπροστά του μ' ένα βλέμμα έτα-
στικό σάν κάτι νάθελε νά ξετάσει καλά ήταν τó πιο αγα-
πημένο μέρος τῆς σάλας αυτής, πούμοιαζε με την άταξία
και την ποικιλία τών πραγμάτων της σάν αυτή ένός παλιο-
πολείου πού έχει μαζέψει τó κάθε τι για τόν καθένα κι'
αυτή ή μεριά είναι μονάχα γι' αυτόν. Στη πολυθρόνα
αυτή, πούταν παράμερα στη γωνιά, κανένας δέν πήγαινε
νά καθίσει. Μιá συλλογή άπ' τεράστιες κίτρινοπράσινες
φλούδες φειδιών, πού κρέμονταν από πάνω ως κάτω τού
τοίχου ήσαν σάν ένα παράξενο παραβάν. Μισοσκέπαζε μιá
ψηλή ντελικάτη μαύρη έταξόρα με πόδια ένός φανταστικού
ζούου κεντημένη από άπλό φινό άσπρο κόκαλο άπλωμένο
άτίνος τῆς σάν μιá διάρρηνη νταντέλλα σέ σχήματα άλλό-
κοτα. Και άπάνω στά ράφια τους μιá σειρά άτέλειωτη από
διάφορα μικρά μεγίλα μικροσκοπικά μπουκαλάκια, ύψωναν
τή χιουτωμένη φόρμα τους τόννα κοντά στ' άλλο, σάν νάθε-
λαν νά δείξουν όλη τή γκάμα τών χρωμάτων πού κλειού-
σαν μέσα τους. Μέσα σ' αυτά έπρεπε κι' όλας ό γιατρούς

Χάκη πούκανε τó μεγαλύτερο μέρος τῆς ζωῆς του στην Ά-
φρική νάχει φυλάξει τούς χυμούς από ξωτικά λουλούδια
και βοτάνια. 'Ο Λιαπῆς φανταζόντανε, πώς μέσα σ' αυτά
θά είναι κι' ένα γιομάτο από φαρμάκι! Ποιός ξέρει! με
ποιά άπέραντη χαρά τά κοιτούσε νά σπινθηροβολούν παρά-
ξενα. Θα μπορούσε άκόμα ό ίδιος νά τά δοκιμάσει για νά
βοή τó θανατερό ρευστό. Άπλωνε τά χέρια του, νά τ' άγ-
γίξει, νά τά χαϊδέψει, σάν ένα αγαπημένο πολύτιμο πράμ-
μα! Γι' αυτό δέν κατάλαβε τόν κόσμο εκείον, πούφεβγε,
ούτε και τó γιατρό τόν ίδιο, πούχε βγει άπ' τó γραφείο
του δείχνοντας ένα κομμάτι άπ' άσπρο χαρτί στους πελά-
τες του κι' έτοιμος νά προλάβει ένα άλλον άρρωστο πού
τόν καλούσε στό σπίτι του.

Είταν άνάγκη νά περάσει μπροστά του νά τόν κοι-
τάξει κατάματα, μ' ένα τρόπο σάν νά τούλεγε πώς δέν πρέ-
πει νά περιμένει περισσότερο, για νά σηκωθεί με κόπο
σάν νάταν μουδιασμένος χωρίς νά ξέρει πού πηγαίνει, πού
βρισκότανε. Σε δυό μέρες ξιναήρθε με την ίδια άκρίβεια.
Στην πόρτα τού γιατρού διάβασε τά έξῆς: «Τό λατρείον
μετεφέρθη στό δεύτερο πάτωμα, δεξιά». Πώς τού έφαι-
νονταν ή σκάλα αυτή! Γύριζε στό μυαλό του σάν ένας
ΐλιγγος, νόμιζε πώς κυλούσε προς τά κάτω χωρίς νά στα-
ματήσει πουθενά. Έπί τέλους είχε φθάσει. Τούχε άνοίξει
μιá νέα γυναίκα ξανθιά, ψηλή, σφιγμένη μέσα στό κο-
στούμι τῆς νοσοκόμας. Μ' ένα χαμόγελο τούπε.—Εύτυχώς δέν
θά περιμένετε καθόλου! 'Ο κ. Δόκτωρ έρχεται άμέσως.—
Δέν πρόφθασε νά τόν άφίσει μόνο του στη σάλα εκείνη
με τó λαμπικαρισμένο παρκέτο και τó δυνατό φώς πού-
πεφτε άπ' τά μεγάλα παράθυρα στά καινούργια εκείνα
έπιπλα και ό κ. Λιαπῆς γύρισε προς την έξοδο. Ζητούσε με
φόβο νά βγει έξω, σάν νά μπήκε σ' ένα ξένο σπίτι σάν νά
μην είναι στη σάλα τῆς άναμονῆς τού γιατρού Χάκη!...

ΓΙΩΡΓΟΣ Α. ΒΑΛΤΑΖΩΡΟΣ

Α. Π. ΛΕΟΝΤΗ

ΣΚΛΑΒΟΙ ΣΤΟ ΜΙΣΟΣ *

ΤΡΙΠΡΑΧΤΟ ΔΡΑΜΑ

ΠΡΟΣΩΠΑ :		ΠΡΩΤΟΙ ΗΘΟΠΟΙΟΙ :	
ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΤΑΜΠΡΑΣ	65	ΕΤΩΝ	ΑΙΜΥΛΙΟΣ ΒΕΑΚΗΣ
ΑΛΕΞΗΣ ΤΑΜΠΡΑΣ	40	»	ΑΛΕΚΟΣ ΜΙΝΩΤΗΣ
ΕΙΡΗΝΗ ΤΑΜΠΡΑ	26	»	ΜΑΡΙΚΑ ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ
ΠΕΤΡΟΣ ΒΑΛΒΗΣ	28	»	ΠΕΡ. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ
ΑΝΝΑ ΒΑΛΒΗ	25	»	ΝΙΤΣΑ ΒΙΤΣΙΩΡΗ
ΣΤΑΘΗΣ ΘΕΡΙΝΟΣ	55	»	ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΙΤΣΙΩΡΗΣ
ΦΡΟΣΣΩ ΘΕΡΙΝΟΥ	25	»	Π. ΧΑΤΖΗΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ
ΑΡΓΥΡΗΣ	60	»	ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΑΜΙΑΣ
ΝΙΚΟΣ	16	»	ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΡΙΝΗΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ			Α. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ
ΦΑΝΗ			ΜΑΧΗ ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΟΥ
ΔΥΟ ΕΡΓΑΤΕΣ			Α. ΤΣΑΚΩΝΑΣ
ΒΑΣΙΛΗΣ			Ν. ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΣ
			ΚΩΝΣΤ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

[Η σκηνοθεσία... Γραφείο πολυτελές. Στο βάθος, άριστερά στο θεατή μιιά πόρτα. Πίσω της, όταν είναι ανοικτή φαίνεται μιιά σκάλα που συγκοινωνεί με την κατοικία των Τάμπρα. Στο βάθος, στο μέσο της σκηνής, μιιά βεράντα πορτιέρα, και πίσω ανάμεσα σε δέντρα διακρίνεται ή καπνοδόχος του ξεγροστασίου. Το τρίτο της σκηνής, δεξιά σχηματίζει γωνία που κόβει το δωμάτιο. Στην πλευρά της γωνίας προς το μέρος της βεράντας, μιιά μικρή πόρτα που συγκοινωνεί με τις αλλές. Στο πρώτο πλάνο δεξιά μιιά πόρτα συγκοινωνίας με τὰ γραφεία, άριστερά μιιά άλλη πόρτα συγκοινωνίας με την κατοικία.

Πάνω στη σκηνή άριστερά ένα μεγάλο γραφείο, δεξιά ένα μικρότερο, με γραφομηχανή. Πλάι στο μεγάλο γραφείο, μιιά πολυθρόνη με ράχη ψηλή στραμμένη προς το θεατή σε τρόπο που να μην αντιλαμβάνεται κείνος που μπαίνει από το βάθος αν κάθεται κανείς. Πάνω στο μεγάλο γραφείο τηλεφώνο, μιιά φωτογραφία κτλ. Στη γωνία του βάθους, βιβλιοθήκη. Τραπεζάκια, βάζα για λουλούδια κτλ.]

Η ίδια σκηνοθεσία και για τις τρεις πράξεις.
Το έργο τελειώνει σε 24 ώρες.

* Πρωτοπαίχθηκε την Δευτέρα 16 Μαΐου 1927 στο θέατρο «Αλάμπρα» από τον θίασο της κ. Μαρίκας Κοτοπούλη.

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ

ΣΚΗΝΗ Ι.

Άννα, κατόπιν Άργύρης, Ειρήνη.

ΑΝΝΑ. (Τὴν ώρα που σηκώνεται ή αὐλαία βλέπει ἀπὸ τὴ βεράντα, ἐπὼ στὸ μεταξὺ ἀκούονται φωνές και κρότοι σὰν νὰ σπάνουν τζάμια. Πέφτει μιιά πέτρα πάνω στή σκηνή. Ἀποσύρεται τρομαγμένη). Θεέ μου! (Ἀπὸ τὴν πόρτα δεξιά προβάλλει τὸ κεφάλι ὁ Ἀργύρης. Ἀνθρώπος με κατάλευκα μαλλιά και μουστάκια. Ὑψος δουλικό. Τύπος γραφειοκράτη. Μπαίνει διστακτικά στὸ δωμάτιο. Ἡ Ἄννα μόλις τὸν ἀντιληφθεῖ τρέχει κοντά του). Κύρ Ἀργύρη αὐτοὶ ὀλοένα ἀγριεύουν. Τί θὰ γίνει τώρα;

ΑΡΓΥΡΗΣ. (σηκώνοντας τοὺς ὤμους). Ξέρω κι ἐγώ! Ξέρω! Δὲν ἀνακατεύομαι σὲς φασαρίες τους. (Ἀκούονται φωνές: «Δὲν θ' ἀφήσουμε κανένα! Θέλομε τὸ μηχανικό μας! Δὲ δουλεύομε δίχως αὐτόν! Κάτω οἱ τύρανοι! Ζήτω οἱ ἐργάτες! Ζήτω!!!...») Αὐτὴ ή ἐπιμονή τοῦ κυρ Ἀλέξη!...

ΑΝΝΑ. Μὰ γιατί; Γιατί νὰ κάνουν ἔτσι;

ΑΡΓΥΡΗΣ. Τὸν Βασίλη τὸν ἀγαποῦν... Εἶνε ὁ χαϊδεμένος τους ἀρρηγός... Δὲν ἔπρεπε ὁ κύρ Ἀλέξης νὰ τὸν διώξει ἔτσι ἀπότομα...

(Ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ βάθους ἀριστερὰ μπαίνει ή Ειρήνη Ντυμένη κομπὰ με κάτι τὸ ἀνιστρώ στὸ σύνολο. Ὑψος ἀποφασιστικό, και μάτι ἐπιβλητικό).

ΕΙΡΗΝΗ. (Ἀπότομα σὴν Ἄννα, ἐπὼ ὁ Ἀργύρης στέζει με δουλοπρεπή σεβασμό). Ὁ πατέρας, ὁ θεῖος Ἀλέξης που βρίζουνται;

ΑΝΝΑ. (με ταραχή) Δὲν ξέρω Ειρήνη... Ὑποθέτω νὰ εἶνε κάτω σὲς αὐλές...

ΕΙΡΗΝΗ. (Νευρικά κάνοντας ἕνα γέρο) Αὐτὸ τὸ ζήτημα εἶνε ὦρα νὰ τελειώνει!

ΑΡΓΥΡΗΣ. Ἐγὼ ματμαξὲλ ξέρετε δὲν ἀνακατεύομαι σε τίποτε μ' ὄλους αὐτοὺς που φωνάζουν... ἐγώ...

ΕΙΡΗΝΗ. (Είρωνικά). Τὸ ξέρω... Μείνε ἤσυχος κὺρ Ἀργύρη... (Ὁ Ἀργύρης ἀποσύρεται μὲ ἐκδηλώσεις ταπεινότητος).

(Ἀκούονται φωνές. «Ἀπὸ δῶ! Στὸ γραφεῖο! Θὰ τὰ σπάσουμε οὔλα!»).

ANNA. Θεέ μου! Τώρα θάῤορν ἐπάνω!

ΕΙΡΗΝΗ. Μὴ φοβᾶσαι! Δὲ θὰ κάνουν τίποτε...

(Ἀπὸ τῆ γωνιακῆ πόρτα προβάλλουν δνὸ ἐργάτες. Ἀγριεμένοι καὶ ἀξύριστοι. Μόλις δοῦν τὴν Εἰρήνη πὸν στέκει ἀποφασιστικά μὲ τὸ χέρι ἀκουμπισμένο στὸ μεγάλο γραφεῖο, σταματῶν καὶ βγάζουν ἀπότομα τὸ κασκέτα).

ΕΙΡΗΝΗ. Ἐμπρὸς λοιπόν! Γιατὶ στέκεστε; Σπᾶστε ὅ,τι σᾶς ἀρέσει... ὀρίστε! (Οἱ ἐργάτες σωπαίνουν). Ἐσὺ εἶσαι Κώστα; (Προχωρώντας). Κι ὁ ἄλλος ποιὸς εἶνε; Ἄ!! καὶ ἐσὺ ἀκόμα Σταῦρο; Μπράβο ὥραϊα!

Ο 1ος ΕΡΓΑΤΗΣ. Ἐγὼ κυρία νὰ μὲ συμπαθᾶς... ἐγὼ δὲν εἶμαι πού...

ΕΙΡΗΝΗ. (Είρωνικά). Τότες ποιὸς εἶνε; Ἐσὺ Σταῦρο; Ἐσὺ τὸν ἔφερες;

Ο 2ος ΕΡΓΑΤΗΣ. (Ἀπότομα στὸν ἄλλον). Πᾶμε... δὲν ἔχουμε δουλιὰ ἐδῶ...

Ο 1ος ΕΡΓΑΤΗΣ. Ἀπὸ τῆ στιγμὴ πὸν ἡ κυρία Εἰρήνη εἶνε στὸ μέσο!...

ΕΙΡΗΝΗ. (Μὲ περιφρόνησι). Ἡ κυρία Εἰρήνη στὸ μέσο! Μοῦ θέλετε ἀνατροπὲς γιὰ νὰ σιάξετε τὸν κόσμο! καὶ σᾶς σταματᾶ μιὰ γυναίκα! Ντροπὴ!

Ο 1ος ΕΡΓΑΤΗΣ. (Ὑπόκωφα). Μὴ μιλᾶς ἔτσι κυρά μου γιὰτί... (κάνει ἓνα βῆμα ἀπειλητικός).

ΕΙΡΗΝΗ. (Ψύχραιμη). Μπά; Πῶς τῶλες αὐτό;!

Ο 2ος ΕΡΓΑΤΗΣ. (Συγκρατώντας τὸν ἄλλον). Ἄιντε Σταῦρο... ντροπὴ... Πᾶμε...

ΕΙΡΗΝΗ. (Ἐπιβλητικά). Ἐμπρὸς λοιπόν! Τὶ χαζεύετε; Δρόμο γοήγορα μὴν σᾶς δεῖ κανένα ἄλλο μάτι...

(Οἱ δύο ἐργάτες ἀποσύρονται ἐνῶ ἔξω οἱ φωνές ἐξακολουθοῦν).

ANNA. Καλὰ πὸν βρέθηκες ἐδῶ Ρένα!

ΕΙΡΗΝΗ. Εἶδες πῶς δὲν εἶνε καὶ τόσο φοβεροί...

(Ἀπὸ τὴν πόρτα ἀριστερὰ μπαίνει ὁ Ἀλέξης. Τὸ ντύσιμό του εἶνε κομρὸ, μὰ ἰδέα σόμυ).

Ἀλέξης, Ἄννα, Εἰρήνη

ΑΛΕΞΗΣ. (Στὴν Εἰρήνη). Καμάρωσε τοὺς προστατευομένους σου!

ΕΙΡΗΝΗ. Μοῦ φαίνεται πῶς δὲν ἄρχισαν αὐτοὶ τὶς ἐχθροπραξίες...

ΑΛΕΞΗΣ. (Πιάνοντας τὸ τηλέφωνο). Αὐτὸ θὰ τὸ ἐξακριβώσουν ἄλλοι... Ἐμπρὸς!... Δῶστε μου παρακαλῶ τὸ τέταρτο ἀστυνομικὸ τμήμα...

ΕΙΡΗΝΗ. (Μὲ ταραχή). Θεῖο Ἀλέξη! τί κάνεις;

ANNA. Μὴ κύριε Ἀλέξη!

ΑΛΕΞΗΣ. (Μὲ τὸ κέρας στ' αὐτί). Ὁ καθέννας πρέπει νάμπει στὴ θέση του.

ΕΙΡΗΝΗ. (Νευρικά). Ρίξε, ρίξε κι ἄλλο λάδι στὴ φωτιά καθὼς πάντα!

ΑΛΕΞΗΣ. Ἐτσι θὰ σβύσει πιὸ γρήγορα. Ἐμπρὸς! Τὸ ἀστυνομικὸ τμήμα;... Ἦθελα νὰ μιλήσω στὸν κ. ὑπομάρχο... μάλιστα... ἀπὸ τὸ ἐργοστάσιο τοῦ κ. Τάμπρα... Εἶνε ἀνάγκη... πρόκειται γιὰ μιὰ ἀπεργία... οἱ ἐργάτες ἀπειλοῦν νὰ μᾶς σκοτώσουν...

ΕΛΕΝΗ. (Μὲ ὀργή). Θεῖο Ἀλέξη! Σκέπτεσαι τί σημασία ἔχουν αὐτὰ πὸν λές;

ΑΛΕΞΗΣ. (Σταματώντας μὲ τὸ χέρι νευρικά τὴν Εἰρήνη). Πολὺ καλὰ περιμένω στὸ τηλέφωνο. (Στὴν Εἰρήνη). Αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν ἔχει ἀστεῖα... Θὰ τοὺς δώσω νὰ καταλάβουν...

(Ἀκούονται ζητωκραυγές... «Ζήτω ὁ κ. Τάμπρας!» «Νὰ μᾶς ζήσει ὁ γέρος μας!» «Ζήτω ὁ Βασιλῆς!» «Ζήτω ἡ ἐργασία!» Ἡ Εἰρήνη τρέχει στὴ βεράντα. Ὁ Ἀλέξης κρατώντας πάντα τὸ τηλέφωνο ἀκούει μὲ ἀπορία).

ΕΙΡΗΝΗ. (Στρέφοντας τὸ κεφάλι πρὸς τὸν Ἀλέξη!) Ἐπὶ τέλους!

ΑΛΕΞΗΣ. (Ἐνῶ ἐξακολουθοῦν οἱ ζητωκραυγές). Γιατὶ ζητωκραυγάζουν;

ΕΙΡΗΝΗ. Ὁ πατέρας τοὺς ἱκανοποίησε... (Φεύγει βιαστικά ἀπὸ τὴ γωνιακὴ πόρτα).

ΑΛΕΞΗΣ. (Ἀφίνοντας τὸ τηλέφωνο. Νευρικά). Τὶ διάβολο τοῦ κατέθηκε! Μοῦ χαλᾶ κάθε σχέδιο!

ΣΚΗΝΗ 3.

Ἀλέξης, Ἄννα

ANNA. (Μόλις μείνουν μόνοι τρέχει κοντά στον Ἀλέξη).
Ἀλέξη μου... Δὲν πρέπει νάσαι ἀκόμα θυμωμένος!

ΑΛΕΞΗΣ. (Νευρικά). Δὲν ἔπρεπε νά γείνει αὐτό...

ANNA. (Θέτοντας τὰ χέρια στους ὤμους του). Ἔτσι πού τέλειωσε θά'νε καλλίτερα.

ΑΛΕΞΗΣ. (Βράζοντας ἡπια ἀπ' τοὺς ὤμους του τὰ χέρια της). Οὐφ! καῦμένο παιδί! Ἐσύ δὲ ξέρεις! Φαίνεται πὼς με τὰ χρόνια ὁ ἄνθρωπος ἀρχίζει νά μὴν βλέπει ξεκάθαρα. (Σουλατοῦρει νευρικά).

ANNA. Ὁ ἀδελφός σου εἶνε πολὺ γερὸ μυαλό... Για νά φερθεῖ ἔτσι θά πεί ὅτι αὐτὸ ἔπρεπε...

ΑΛΕΞΗΣ. (Βλέποντας ἀπὸ τὴ βεράντια). Σήμερα παίζαμε ἓνα μεγάλο παιχνίδι κι αὐτὸς μου τὰ θαλασσοῦνε... (Σ'τρέφει). Νάτος ἔρχεται... Κάθησε στὴ θέσι σου. (Ἡ Ἄννα τρέχει καὶ κάθεται μπρὸς στὴ γραφομηχανή).

ΣΚΗΝΗ 4.

Τάμπρας, Ἀλέξης, Ἄννα γιὰ μιὰ στιγμή

ΤΑΜΠΡΑΣ. (Ἀκούεται ἓνας βῆχας, ὅστερα μπαίνει ἀπὸ τὴ γωνιακὴ πόρτα. Βλέμμα ἐπιβλητικὸ, μαλλιά λευκά, μιὰ ἰδέα παραλντικὸς. Στὸ ἀριστερὸ χέρι φορεῖ γάντι καὶ κρατᾷ μπιστοῦνι. Βλέπει καὶ τοὺς δυὸ ἑτασικὰ με βλέμμα εἰρωνικό). Ἄ! Ἄ!... Ἐδῶ εἶσαι Ἀλέξη;

ΑΛΕΞΗΣ. Γιατί τὸ ἔκανες αὐτό;

ΤΑΜΠΡΑΣ. (Κουνώντας τὸ κεφάλι με ὀκτιο). Εἶσαι πολὺ εὐγενής... Μὰ δὲν ἀξίζει τὸν κόπο γιὰ τόσες εὐχαριστήσεις...

ΑΛΕΞΗΣ. Σταμάτη τὶ ἔκανες!

ΤΑΜΠΡΑΣ. (Ἀπότομα στὴν Ἄννα). Πες σέ παρακαλῶ στὸ προσωπικὸ νά κάνει γρήγορα γιὰ τὴν ἀλληλογραφία. Ἡ ὥρα εἶνε πεντέμιση καὶ πρέπει ἀπόψε νά τελειώνομε νωρίς... Ἡ Εἰρήνη θά θέλει βοηθοὺς γιὰ τὶς ἐτοιμασίες τοῦ χοροῦ. (Ἡ Ἄννα φεύγει ἀπὸ τὴν πόρτα δεξιά. Μόλις μείνουν μονάχοι πλησιάζει τὸν Ἀλέξη). Δὲ μοῦ λές σέ κρατᾷ ἀπὸ πουθενά;

ΑΛΕΞΗΣ. Νὰ με κρατᾷ ποιός;

ΤΑΜΠΡΑΣ. (Δείχνοντας τὴ θέση πού κάθονταν ἡ Ἄννα). Τούτη ἐδῶ σοῦ πήρε κανένα γράμμα... Τῆς ἔχεις δώσει καμμιά γραπτὴ ὑπόσχεσι;

ΑΛΕΞΗΣ. Γιατί νά τῆς δάσω γραπτὲς ὑποσχέσεις;

ΤΑΜΠΡΑΣ. Ἄν καὶ σέ ξέρω πὼς δὲν πιάνεσαι εὐκολα, φοβήθηκα μὴν τυχὸν σέ στιγμὴ ἐνθουσιασμοῦ ἔκανες καμμιά κουταμάρα...

(Μπαίνει ὁ Νίκος ἀπὸ τὴν πόρτα δεξιά με ἔγγραφα σὶ χέρι καὶ στέκει).

ΝΙΚΟΣ. Αὐτὰ τὰ ἐντάλματα θέλουν ὑπογραφή.

ΑΛΕΞΗΣ. Ἄφησέ τα ἔκει σὶδ γραφεῖο. (Ὁ μικρὸς τὰ θέτει βιαστικὸς καὶ φεύγει). Δὲν καταλαβαίνω τί σχέσι ἔχουν οἱ ἐρωτήσεις σου με τὴν ὑποχώρησι πού ἔκανες στοὺς ἀπεργούς.

ΤΑΜΠΡΑΣ. (Καθήμενος σὶδ μεγάλο γραφεῖο). Αἰτὲς ὄλες οἱ ἀπεργίες πού προκάλεσες εἶνε ἄσκοπες...

ΑΛΕΞΗΣ. Μήπως δὲν ἤσουν καὶ σὺ σὺμφωνος; Τώρα πὼς θά δικαιολογήσομε τὸ σταμάτημα τοῦ ἐργοστασίου;

ΤΑΜΠΡΑΣ. Δὲν κάθησο σὶδ μεταξὺ με δεμένα χέρια...

ΑΛΕΞΗΣ. (Μὲ ἀνακούφισι). Ὡστε θά κατορθώσομε νάχομε χρήματα γιὰ πρώτη ὄλη.

ΤΑΜΠΡΑΣ. (Ἀφοῦ σοπάσει μιὰ στιγμή). Ὅπου καὶ νά'νε θάχομε τὴν ἐπίσκεψι τοῦ Θερινοῦ...

ΑΛΕΞΗΣ. Τοῦ Θερινοῦ!... Τοῦ μεγαλιέτερου ἐχθροῦ μας!

ΤΑΜΠΡΑΣ. Τὰ συμφέροντα κάνουν τοὺς ἐχθροὺς καὶ τοὺς φίλους... Ὁ τραπεζίτης Στάθης Θερινὸς ἔχει τοποθετημένα κεφάλια σὶδ ἐργαστάσιο τοῦ Μελισσιδή τοῦ συναγωνιστή μας... Ἦταν φησικὸ νά μᾶς πολεμᾷ... Μὲ συναγωνισμό καὶ τὶς ζήμες τὰ πράγματα ἀλλάζουν. Πιόθανὸν σύντομα ὁ Θερινὸς νά μεταβληθεῖ σὲ συνεταῖρο μας. Στὸ μεταξὺ ἐτοιμάσομε νά τὸν δεχθεῖς. (Ἐυποβλητικά). Θάρθει με τὴ Φρόσω... τὴν κόρη του... Μοῦ φαίνεται πὼς ἄλλοτε σοῦ ἄρσες πολὺ αὐτὸ τὸ κορίτσι...

ΑΛΕΞΗΣ. Μὰ πὼς οὐτό;

ΤΑΜΠΡΑΣ. Ἀπλούστατα τοὺς προσκάλεσα... Δὲν εἶνε σήμερα τῆς Ἁγίας Εἰρήνης; Θάρθουν καὶ κάνουν μιὰ ἐπίσκεψι σὶδ παιδί μας... Τὸ ζήτημα εἶνε νά τοὺς κρατήσομε καὶ τὸ βράδυ σὶδ χορὸ... Τὸ νερὸ τὸ ἔχω βάλλει

στο αυλάκι... Μου φαίνεται πώς κι η Φρόσω έχει καλές διαθέσεις για σένα... γιατί αν και σαραντάρης είσαι από τους τύπους που αρέσουν στις γυναίκες...

ΑΛΕΞΗΣ. Ο καιρός μου για γάμους έχει περάσει...

ΤΑΜΠΡΑΣ. Είνε ανάγκη... Καταλαβαίνεις ή όχι;

ΑΛΕΞΗΣ. Τη νομίζεις εύκολη μιὰ τέτοια λύση;

ΤΑΜΠΡΑΣ. Κάθε ζήτημα γίνεται εύκολο ή δύσκολο από τον τρόπο που θα το διαχειριστεί κανείς... Θα κάνω ό,τι μπορέσω για την επιτυχία... (Απότομα). Κόψε μιὰ βόλτα και σύ στις αυλές και πάσισε να δείξεις πρόσωπο γελαστό στους εργάτες... (Ο Αλέξης κάνει να φύγει). Αλήθεια... Ξέχασα... Σήμερα θάχουμε και μιάν άλλη σκοτούρα... (Ψάχνει στην τσέπη του και βγάζει ένα γράμμα). Καλώς τὰ δεχτήκαμε... Κύτταξε τι γράμμα μου έδωσαν ο πιστιέρης...

ΑΛΕΞΗΣ. (Μόλις ρίξει μιὰ ματιά, με ζήτηση τρόμου). Αὐτὸς ἔδω!

ΤΑΜΠΡΑΣ. Όλος κι όλος! Μὲ τὸ γράμμα του ἀφίνει νὰ ὑπονοηθεῖ πὼς δὲν ἔχει σκοπὸ νὰ κάτσει ἤσυχος...

ΑΛΕΞΗΣ. (Διαβάσει ἡμίφωνα). Πιστεύω πὼς θὰ βροσκειται καὶ γιὰ μένα μιὰ γωνιά στὸ ἐργαστάσιο πὸν σκοτώθηκεν ὁ πατέρας μου. Πέτρος.

ΤΑΜΠΡΑΣ. Διάβασε προσεκτικώτερα τὴν ὑπογραφή...

ΑΛΕΞΗΣ. (Ξαθαδιαβάσει). Γυιὸς τοῦ Φίλιππα Βάλθη καὶ ἀδελφὸς τῆς Ἄννας. (Ανήσυχια). Τί θέλει νὰ πεῖ μ' αὐτὰ; Μήπως βρῆκε τίποτε ἔγγραφο;

ΤΑΜΠΡΑΣ. Μὴ συγχύζεσαι... Τὸ μοναδικὸ γράμμα μου γιὰ τὸ συνεταιρισμὸ ὁ Φίλιππος τὸ εἶχε κρύψει στὸ συρτάρι τοῦ χιμείου του... (Τὸν πλησιάζει. Ἡμίφωνα). Μου φαίνεται πὼς σοῦ τῶπα ὅταν γύρισες ἀπ' τὸ ταξίδι, ὅτι τὴν ὥρα πὸν ψάχναν γιὰ νὰ βγάνουν τὸ πτώμα ἀπὸ τὰ χαλάσματα στεκόμουνα ἐκεῖ: (Πὸ χαμηλόφωνα). Τὸ ἐξομῶ με τὰ χαρτιά δὲν εἶχε πάθει τίποτα, ἀλλὰ τὸ γράμμα ἦλθε στὰ χέρια μου...

ΑΛΕΞΗΣ. Όπως καὶ νὰ τὸ σκεφθῶ αὐτὸ δὲν ἦταν πολὺ ἐντιμὸ... Θάπρεπε...

ΤΑΜΠΡΑΣ. (Απότομα). Τί πράμμα; Νὰ ὑποστοῦμε τὸν ἐκθιασμό; καὶ τὴν ὥρα πὸν θὰ μπορούσαμε νὰ τὸν ἀποφύγομε;

ΑΛΕΞΗΣ. Ἄφου εἶχες ὑπογράψει συμφωνία;

ΤΑΜΠΡΑΣ. (Μὲ ὀργή). Τέτοιες συμφωνίες δὲν τὶς μετρῶ ἐνὸσω μπορῶ νὰ τὶς ἀποφύγω... Ἐνας ἄνθρωπος πὸν πληρονόταν ἀπὸ μᾶς μέσα στὸ σπῆτι μας μὲ τὰ δικὰ μας μέσα ἔκανε μιὰ χημικὴ ἀνακάλυψη... πὸν μᾶς ὠφελούσε... Ἄντὶς νὰ τὴν θέσει στὴ διάθεσί μας, ἔρχεται νὰ μου τὸ ἀναγγεῖλει ἐμπιστευτικά, μὲ τὸν ὕπουλό του σεβασμὸ, καὶ νὰ μου δώσει νὰ καταλάβω ὅτι ἐπειδὴ ἔχει παιδιὰ θὰ ἀναγκαστόταν νὰ τὴν πωλήσει σ' ἄλλους ἂν δὲν τοῦ δίναμε μερίδιο στὰ κέρδη. Δέχθηκα μὲ τὴν πρόθεσι νὰ ξεγλυστρήσω καὶ γι' αὐτὸ δὲν σὲ ἀνεκάτεψα σὲ τίποτα, ὅπως καὶ τοῦ ἔθεσα γιὰ κυριώτερο ὄρο νὰ κρατηθεῖ τὸ πράμμα μυστικὸ... Δὲν βλέπω νὰ κάναμε καμμιὰ ἀδικία... Τὰ παιδιὰ του τὰ κρατήσαμε... τὰ σπουδάσαμε... δὲν στερήθηκαν τίποτα... Ἐπειτα τὸ κάτω κάτω προλήψεις δὲν χωροῦν ὅταν πρόκειται νὰ δουλέψει ἡ καπνοδόχος...

ΑΛΕΞΗΣ. Σ' αὐτὸ ἔχεις δίκιο... (Χαμηλόφωνα). Ἄνησυχῶ ὅμως πάντα μ' αὐτὴ τὴν ὑπόθεσι... Ὡστε εἶσαι βέβαιος πὼς δὲν ἀπόμεινε κανένα ἴχνος;

ΤΑΜΠΡΑΣ. Πόσες φορὲς θέλεις νὰ σοῦ τὸ ἐπαναλάβω;... Τὸ μόνο λάθος μου ἦταν νὰ βάλω τότες τὸν ξεκουτιάρη τὸν Ἀργύρη νὰ γράψει τὴ συμφωνία... Τοῦ ἔκανα ὅμως τὶς συστάσεις πὸν πρέπει γιὰ νὰ κρατᾶ τὸ στόμα κλειστό. Φοβάται τὴ θέση του καὶ δὲν θὰ μιλήσει... Ἐπειτα τὶ σημασία ἔχουν τὰ λόγια ὅταν δὲν ὑπάρχουν τὰ γράπτά;

ΑΛΕΞΗΣ. Αὐτὸς ὁ Πέτρος ἔχει κάτι πὸν πάντα μὲ φοβίζει... Δὲν θυμᾶσαι τί ἐπιρροὴ εἶχε πάνω στοὺς εργάτες ἂν καὶ τόσο νέος;

ΤΑΜΠΡΑΣ. Γιὰ νὰ ξεπέσει ἔδω ὕστερα ἀπ' τὴ ψωροπερηφάνεια του θὰ πεῖ πὼς βροσκειται σὲ χάλια... Τὸ ζήτημα τὸ πέγνω ἐπῆνω μου... Θὰ τοῦ κόψω τὸ βῆχα μονομᾶς... Ἡ ὥρα πεονᾶ... Πήγαινε νὰ κάνεις τὴ βόλτα στὶς αυλές... (Ο Αλέξης κάνει να φύγει). Δὲν θάπαι ἀσχημο μὲ τὴν ἀφορμὴ τῆς ἐσοτῆς τῆς Πένας νὰ μὴν κάνουν ἀπόψε νυγτέρι, καὶ νὰ τοὺς χαρίσομε τὸ μεροκάματο... Πέζ τους τὸ ἐπὶ καλλίτερον... γιὰ τὴ τελευταῖα τὰ ἔχουν μαζί σου. (Ο Αλέξης φεύγει ἀπὸ τὴ γωνιακὴ πόρτα).

ΣΚΗΝΗ 5.

Τάμπρας, Εἰρήνη

(Ο Τάμπρας ὅταν μείνει μόνος πηγαίνει καὶ ψάχνει)

στο μικρό γραφείο της Άννας. Χαγογελά με ίκανοποίησι μη βρίσκοντας τίποτε. Στο μεταξύ απ' τη γωνιακή πόρτα μπαίνει η Ειρήνη).

ΕΙΡΗΝΗ. Πατέρα σ' ευχαριστώ. Έκανες, ότι ήταν σωστό...

ΤΑΜΠΡΑΣ. Γιατί να μ' ευχαριστείς; Άν σ' άκουε κανένας ξένος θα νόμιζε πως συγγενεύεις με τους ξεγάτες;

ΕΙΡΗΝΗ. Γιατί όχι; Μήπως δέν κατάγομαι απ' την ανθρώπινη οικογένεια;

ΤΑΜΠΡΑΣ. Μή μου άρχίσεις πάλι σέ παρακαλώ τις θεωρίες σου...

ΕΙΡΗΝΗ. Πατέρα σ' ευχαρίστησα γιατί απέδωσες δικαιοσύνη. Ο Βασίλης είνε τίμιος δουλευτής.

ΤΑΜΠΡΑΣ. (Άνεπίμοια). Να μου κάνεις τή χάρι να μὴν άνακατεύεσαι στις διαφορές με τὸ προσωπικό... (Η Ειρήνη σωπαίνει και άκουμπά σάν κουρασμένη πάνω στο γραφείο. Βλέποντάς την προσεκτικά). Σήμερα μου φαίνεσαι λίγο χλωμή, τι έχεις;

ΕΙΡΗΝΗ. Τίποτε πατέρα... Μονάχα έδω στο κεφάλι... νοιώθω ένα βάρος... Σάν τότες πού άρρώστησα...

ΤΑΜΠΡΑΣ. (Με άνησυχία και στοργή). Όχι, παιδί μου... Μὴν λές τέτοια πράγματα... Μὴν μου θυμίζεις κείνη τή φοβερή σου άρρώστεια!...

ΕΙΡΗΝΗ. (Υπόκωφα). Άλήθεια ήταν φοβερή! Άφου όλοι νομίζατε πως τὸ μυαλό μου είχε σαλέψει για πάντα!...

ΤΑΜΠΡΑΣ. (Άνήσυχια). Μά τώρα δέν έχεις τίποτα απ' αυτά... δέν είν' έτσι; θα κουράστηκες και σου βυραίνει τὸ κεφάλι...

ΕΙΡΗΝΗ. Η άπεργία με σύγχυσε πολύ...

ΤΑΜΠΡΑΣ. Μὴν τὰ σκέπτεσαι πιά αυτά... Φρόντισε καλύτερα για τὴν επιτυχία του χορού... Έτσι θα πάρει και θα δώσει ὁ νοῦς σου...

ΕΙΡΗΝΗ. Καλά πατέρα... καλά...

ΤΑΜΠΡΑΣ. Άν ήθελες μάλιστα να τραγουδήσεις κάτι άπόψε... είνε τόσος κωφός πού δέν άκουσα τή φωνή σου!

ΕΙΡΗΝΗ. (Απότομα). Σ' αυτό μὴν επιμένεις... Μου είνε αδύνατο...

ΤΑΜΠΡΑΣ. Καλά... καλά... μὴ συγχίζεσαι... Όλα τὰ άλλα είνε εν τάξει;

ΕΙΡΗΝΗ. (Με κάποια δυσφορία) Νομίζω... Μονάχα

θα μου χρειασθει και τὸ γραφείο σας... Θέλω να στήσω ένα μικρό μπουφέ... Να εκεί στη θέση της βιβλιοθήκης...

ΤΑΜΠΡΑΣ. Περίεργο! Δέν σου φθάνει ένα ολάκερο σπήτι;

ΕΙΡΗΝΗ. Τὸ θέλω για τὸ προσωπικό... Ξέρεις πως συστέλλονται νάρθουν επάνω, και πρέπει κι αυτοί να πάρουν κάτι...

ΤΑΜΠΡΑΣ. (Με χαμόγελο). Μ' άλλα λόγια θα γείνουν όλα άνω κάτω έδω μέσα... Άς είνε κάνε ὅτι εγκρίνεις, γιατί έφέτος είνε άνάγκη να γείνουν όλα πιὸ πλουσιόπαροχα...

ΕΙΡΗΝΗ. (Άφου δεῖ μιá στιγμή τὸν Τάμπρα κατά πρόσωπο). Πατέρα, τι συμβαίνει; Πές μου τὴν αλήθεια... Είμαι άνήσυχη...

ΤΑΜΠΡΑΣ. Ποιὸς ὁ λόγος;

ΕΙΡΗΝΗ. Γιατί λές πως είνε άνάγκη έφέτος να δείξομε τὸν πλοῦτο μας;

ΤΑΜΠΡΑΣ. (Νευρικά). Αιωνίως παρεξηγεῖς τὰ λόγια μου...

ΕΙΡΗΝΗ. Έπειτα αὐτὴ ἡ ξαφνικὴ άπεργία...

ΤΑΜΠΡΑΣ. Δέν είνε ἡ πρώτη φορά...

ΕΙΡΗΝΗ. Πατέρα! Πές μου!

ΤΑΜΠΡΑΣ. (Χαυδέοντάς τὰ μαλλιά της). Μήπως στεναχωρέθηκες γιατί τραθήξαμε απ' τὴν Τράπεζα τὰ χρήματα πού κληρονόμησες απ' τὴ μητέρα σου;

ΕΙΡΗΝΗ. Όχι, ἀλλὰ είνε ἡ πρώτη φορά πού τὰ μεταχειρίζεσθε... Έχετε πάθει μεγάλες ζημιές;

ΤΑΜΠΡΑΣ. Ο έργοστασιόχης έχει πάντα μεγάλες άνάγκες ὅσο πλούσιος και νάνε. Γι αὐτὸ τότες πού σέ ζήτησεν ὁ Νιτροάκης ἡ γνώμη μου ήταν να δεχθεῖς. Θα μᾶς βοηθοῦσε πολὺ με τὰ κεφάλαιά του. (Η Ειρήνη σωπαίνει). Και τώρα αἰόμα είνε πρόθυμος... Τι λές; να του κάνω μιὰ νύξι;

ΕΙΡΗΝΗ. (Βλέποντάς τον κατάματα) Κι αν σου έλεγα ναί... θα προέβαινες;

ΤΑΜΠΡΑΣ. (Με στενοχώρια). Μά... δέ... σου λέω... βέβαια ὁ Νιτροάκης αν δέν εἶχε τόσα λεφτά... δέν θάταν ὁ κατάλληλος... Με τὴ βοήθειά του ὅμως, τὸ εργοστάσιο τοῦτο πού θάνε μιὰ μέρα ὅλο δικό σου, θα γινότανε πολὺ... μὰ πολὺ μεγάλο...

ΕΙΡΗΝΗ. (Σκυθρωπά). Πάντα τὸ ἐργοστάσιο στὴ μέση... (Ἀλλάζοντας ἕφος). Πατέρα, δὲν εἶμαι γιὰ γάμους ὕστερα ἀπ' τὴν ἀρρώστεια ποὺ πέρασα... Ἔξερεις καλὰ τὴ λαχτάρα μου... Ἄν ἦμουν βέβαιη πὼς δὲν θὰ σὲ λυποῦσα θὰ ζοῦσα ἀνάμεσα στους ἀρρώστους γιὰ πάντα...

ΤΑΜΠΡΑΣ. (Μὲ δύναμι). Δὲν θέλω νὰ ξεπέσεις στὰ νοσοκομεῖα... ἀκοῦς; Τὸ λάθος ἦταν δικό μου ποὺ σ' ἄφησα νὰ φοιτήσεις στὸ Πανεπιστήμιο γιὰ νὰ βροῖσεσαι τώρα ὅλη τὴ μέρα ἀνάμεσα στους ἐργάτες καὶ νὰ τοὺς περιποιεῖσαι σὰν πληρωτὴ νοσοκόμα... Φτάνει αὐτό... Εἶνε πάρα πολὺ...

ΕΙΡΗΝΗ. Καλὰ πατέρα... Μὴ συγχύζεσαι...

ΤΑΜΠΡΑΣ. Σὰν μοναχόπαιδὸ μου ἔχεις ἄλλο προορισμὸ καὶ πρέπει νὰ κρατήσεις τὴ θέση σου...

ΕΙΡΗΝΗ. (Μὲ πίκρα) Αὐτὸ μοῦ κόστισε πολὺ ὡς τώρα... Δὲν πιστεύω νάχεις πικράπονο...

ΤΑΜΠΡΑΣ. (Νευρικά). Δὲν σοῦ λέω... ἔχεις ὅμως καὶ κάτι ιδέες! (Ἀλλάζοντας ἕφος) Ἔστειλες πρόσκλησι στου Ἀδριανοῦ ὅπως σοῦ εἶχα πεῖ τὸ πρωτῖ;

ΕΙΡΗΝΗ. Πατέρα μὲ συγχωρεῖς... ἡ ἀπεργία μὲ τάρξαζε τόσο καί...

ΤΑΜΠΡΑΣ. Στεῖλέ την ἀμέσως. Ἄν καὶ θὰ τὴν λάβει ἀργὰ δὲν θὰ μᾶς παρεξηγήσει, ἀφοῦ σήμερα μοῦ τηλεφώνησε πὼς βρίσκεται ἐδῶ... Κἄνε μονάχα γρήγορα... Γιατὶ ὅπου καὶ νᾶνε θάρθει ὁ Θερινὸς μὲ τὴν κόρη του.

ΕΙΡΗΝΗ. (Καθήμενη στὸ γραφεῖο). Τότες τὴν γράφω ἐδῶ μιὰ στιγμὴ...

ΤΑΜΠΡΑΣ. (Φεύγοντας ἀπὸ τὴ γωνιακὴ πόρτα). Ἄν μὲ ζητήσῃ ὁ Ἀλέξης θάμαι κάτω στὴν αὐλή...

ΣΚΗΝΗ 6.

Εἰρήνη, Νίκος γιὰ μιὰ στιγμὴ, κατόπιν Βασίλης.

ΕΙΡΗΝΗ. (Ἐνῶ γράφει μπαίνει ἀπὸ τὴν πόρτα δεξιὰ ὁ Νίκος). Θέλεις τίποτε Νίκο;

ΝΙΚΟΣ. Ὁ Βασίλης ὁ μηχανικὸς ζητάει νὰ μιλήσῃ στὸν κύριο... Θέλει λέει νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ.

ΕΙΡΗΝΗ. (Ζωηρά). Ὁ Βασίλης; Πές του νάρθει μέσα... (Ὁ Νίκος φεύγει καὶ ἀπὸ τὴν ἴδια πόρτα μπαίνει ὁ Βασίλης, τύπος ἐργάτη-μηχανικοῦ).

ΒΑΣΙΛΗΣ. Συγγνώμη ματμαζέλ... νόμιζα... ΕΙΡΗΝΗ. Πὼς θάρθεις τὸν πατέρα μου; Τὸ ἴδιο εἶνε... ΒΑΣΙΛΗΣ. (Μὲ κάποια στενοχώρια). Ἦθελα νὰ τὸν εὐχαριστήσω...

ΕΙΡΗΝΗ. (Ψυχρά). Αὐτὸ δὲν τὸ περίμενα ἀπὸ σένα Βασίλη...

ΒΑΣΙΛΗΣ. (Στρέφοντας μὲ στενοχώρια τὸ κοσκέτο στὰ χέρια του). Δὲν τοῦ ἔφταιξα τίποτα τοῦ κῦρ Ἀλέξη... Μὲ τὸν τρόπο του μὲ ἀνάγκασε νὰ τοῦ δώσω αὐτὴ τὴν ἀπάντησι.

ΕΙΡΗΝΗ. Ἄν μοῦ μιλοῦσες πρὶν ξεσηκώσεις τὴν ἀπεργία, ξέρεις καλὰ πὼς θάρμπαινα στὸ μέσο νὰ μὴν σὲ παύσουν.

ΒΑΣΙΛΗΣ. Δὲν ἔκανα καμμιάν ἀτιμία γιὰ νὰ παρακαλῶ...

ΕΙΡΗΝΗ. Δυστυχῶς ἡ περηφάνεια τοῦ χαρακτηῖρα παρεξηγεῖται...

ΒΑΣΙΛΗΣ. Δὲν πρέπει οἱ δυνατοὶ νὰ μᾶς τσαλαπιτοῦν ματμαζέλ...

ΕΙΡΗΝΗ. (Ἀπότομα). Δὲν πιστεύω νὰ τὸ λές αὐτὸ γιὰ μένα...

ΒΑΣΙΛΗΣ. (Μὲ συγκίνησι). Γιὰ σᾶς! μὰ ἂν δὲν εἴσασιε στὸ μέσο ἐσεῖς! Ἄ δὲ χρώσταγα τὴ ζωὴ τοῦ μικρούλη μου σὲ σᾶς!

ΕΙΡΗΝΗ. (Ζωηρά). Δὲν σοῦ τῶπα γιὰ νὰ σοῦ θυμίσω ἔνα καθήκον μου...

ΒΑΣΙΛΗΣ. Ἐγὼ ὅμως δὲ ξεχνῶ πὼς ἀγρουπνήσατε ὀλάκερα μερόνυχτα στὸ προσκεφάλι του ὡς ποὺ τὸ γλυτώσατε ἀπ' τὸ χάρο... Ἐνα τέτοιο πράγμα δὲν ξεπληρώνεται...

ΕΙΡΗΝΗ. (μὲ πίκρα). Αὐτὸ ἀλήθεια... μὲ τὴν ἀπεργία ποὺ ξεσηκώσατε τὴ μέρα τῆς ἐορτῆς μου ἀπόδειξε πὼς δὲν μπορεῖς νὰ πληρώσεις...

ΒΑΣΙΛΗΣ. (Μὲ ἀναστάτωσι). Μὴν τὸ λέτε αὐτὸ ματμαζέλ γιὰ μένα...

ΕΙΡΗΝΗ. (Πικρά). Δὲν ἔχω ἀπαιτήσεις ἀπὸ κανέναν, Βασίλη... Ἐξ ἄλλου κείνος ποὺ θέλει νὰ ἐπιτύχει τὸ σκοπὸ του δὲν πρέπει νὰ σταματᾷ ἀπὸ τὶς προλήψεις ποὺ δημιουργοῦν οἱ ὀλοχρεώσεις... Δὲν εἶνε ἔτσι;

ΒΑΣΙΛΗΣ. (Ἐνῶ δείχνει πὼς γίνεται πάλι μέσα του). Μὲ

τὰ λόγια σας μὲ σπρώχνετε νὰ κάνω μιὰν ἀτιμία γιὰ νὰ ἀποδείξω τὸ ἐνάντιο...

ΕΙΡΗΝΗ. (Ἐνῶ σηκώνεται ἀπ' τὴ θέση της). Δὲν ὑπάρχουν ἀποδείξεις πὺν νὰ διαψεῦδουν τὶς ἀλήθειες...

(Ἐνόσω μιλοῦν ὁ Ἀργύρης ἀνοίγει ἀθόρυβα καὶ δίχως νὰ τὸν ἀντιληφθοῦν τὴν πόρτα δεξιά, καὶ τραβιέται ἀμέσως).

ΒΑΣΙΛΗΣ. (Βγάζοντας ἀπότομα ἀπὸ τὴν τσέπη του κἀνι). Πάρτε αὐτὸ τὸ κλειδί καὶ κρύψτε το...

ΕΙΡΗΝΗ. (Ἠέροντας τὸ κλειδί... Μὲ ἀπορία). Τὶ εἶνε αὐτὸ τὸ παράξενο κλειδί;

ΒΑΣΙΛΗΣ. Ὁ τεχνίτης πὺν ἔκανε τὴν κλειδαριά ἔλαβε τὰ μέτρα του νὰ μὴν ἀνοίγει μὲ ἀντικλειδί...

ΕΙΡΗΝΗ. (Μὲ ἔκπληξι). Τὶ σημαίνουν αὐτά;

ΒΑΣΙΛΗΣ. (Ἀφοῦ κιντᾶζει γύρω του, μὲ φωνὴ πὺν χαμηλή). Θέλω νὰ σᾶς ἀποδείξω πὺς δὲ ξεχνᾶ... Στὰ χέρια σας βρίσκεται ἡ ζωὴ πέντε συντροφῶν.

ΕΙΡΗΝΗ. (Ἠμίφωνα). Ἐξηγήσου σαφέστερα...

ΒΑΣΙΛΗΣ. Κατώρθωσα νὰ τὸ πάρω ἀπ' τὰ χέρια τους γιὰτὶ μὲ νομίζουν δικό τους. Γένηκα ἀρχηγὸς μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ σώσω τὸ ἐργοστάσιο.

ΕΙΡΗΝΗ. (Μὲ φωνὴ πὺν τρέμει). Μὰ πὺς; Τὶ θέλουν νὰ κάνουν;

ΒΑΣΙΛΗΣ. Κάτω ἀπ' τὸ μηχανοστάσιο ὑπάρχει ἕνας ὑπόγειος διάδρομος. Τὸ κλειδί αὐτὸ εἶνε μιᾶς μυστικῆς πόρτας τοῦ ὑπογείου... Ἐχουνε τοποθετήσει ἐκεῖ μέσα μιὰ μεγάλη ποσότη ἀπὸ δυναμίτι καὶ ἀπὸ ἄλλα ἐκρηκτικά...

ΕΙΡΗΝΗ. (Μὲ τρόμο). Γιὰ νὰ πετάξουνε τὸ ἐργοστάσιο στὸν ἀέρα; Μὰ πρῶτοι θὰ σκοτωθοῦν αὐτοὶ μαζὺ μὲ τοὺς ἐργάτες...

ΒΑΣΙΛΗΣ. Ἐχει φυτῆλι πὺν μπορεῖ νὰ κρατήσει ἕνα τέταρτο. Θὰ τὸ ἀναβᾶν τὸ μεσημέρι τὴν ὥρα πὺν οὐλοὶ οἱ ἐργάτες εἶνε ὄζω, καὶ πὺν συνειθίζει νὰ κάνει ἐκεῖ μέσα μονάχος τὴν ἐπιθεώρησί του ὁ κὺρ Ἀλέξης.

ΕΙΡΗΝΗ. (Πιάνει τὸ κεφάλι της). Θεέ μου! καὶ αὐτοὶ ἀκόμα μισοῦν! μὰ γιὰτὶ; γιὰτὶ τόσο μῖσο!

ΒΑΣΙΛΗΣ. Ὁ κὺρ Ἀλέξης τοὺς φέρνει πολὺ αὐστηρά... Τὸν ἕνα τὸν ἔκοψε τὰ μεροκάματα μιᾶς βδομάδας γιὰτὶ καθυστέρησε ἀπ' τὴ δουλιὰ τὴ μέρα πὺν πέθανε ὁ πατέρας του στὸ νοσοκόμειο... Τοῦ ἄλλονοῦ ὁ ἀδερφὸς πέθανε φθισικὸς γιὰτὶ τὸν βάλλανε γιὰ τιμωρία νὰ δου-

λεύει στὰ καζάνια, τὴν ὥρα πὺνταν ἀρρωστιάρης... Αὐτὸς πὺν ἔκανε τὴ κλειδαριά...

ΕΙΡΗΝΗ. (Τὸν διακόπτει). Φθάνει... φθάνει... τὰ ξέρω... Νὰ θέλουν ὅμως νὰ προβοῦν σὲ τέτοιο ἐγκλημα...

ΒΑΣΙΛΗΣ. Ἡ δυστυχία κάνει τὸν ἀνθρώπο τρελλό...

ΕΙΡΗΝΗ. (Μὲ μάτι ἄπλανο). Θεέ μου! Πὺς μποροῦν νὰ σιάξουν ὅλα αὐτά!

ΒΑΣΙΛΗΣ. Ἐννοια σας δὲ θὰ γένει τίποτα... ἐνόσω φυλάγω ἐγὼ... Γιὰ νᾶσαστε ἡσυχὴ σᾶς παράδωσα τὸ κλειδί... μονάχα σᾶς ἔξορκίζω... μιλιὰ σὲ κανένα...

ΕΙΡΗΝΗ. (Ἀποφασιστικά). Πρέπει νὰ πᾶμε μαζὺ νὰ μοῦ δείξεις τὸ μέρος... (Σὲ μιὰ κίνηση τοῦ Βασιλῆ). Αὐτὸ τὸ ἀπαιτῶ... ἀκούς; Θέλω νὰ βγάλω τὸ φυτῆλι ἡ ἴδια γιὰ νὰ λείψει ὁ κίνδυνος...

ΒΑΣΙΛΗΣ. Τότες νὰ πᾶμε σὲ ὦρα πὺν νὰ μὴ μᾶς δεῖ μάτι...

ΕΙΡΗΝΗ. Θὰ σοῦ πῶ ἐγὼ... Στὸ μεταξὺ τὰ μάτια σου τέσσερα...

ΒΑΣΙΛΗΣ. Ὅσο γι αὐτὸ σᾶς βάνω ἐγγύησι τὴ ζωὴ μου...

ΕΙΡΗΝΗ. (Πιάνοντας τὸ χέρι του). Βασίλη σ' εὐχαριστῶ... Εἶσαι τίμιος... (Ἀπότομα μὲ ταραχὴ). Μὰ τὶ στέκεις; Φεύγα! δὲν πρέπει νὰ μᾶς δοῦν πιὰ μαζὺ...

ΒΑΣΙΛΗΣ. (Φεύγοντας ἀπὸ τὴν πόρτα δεξιά). Γιὰ τὸ Θεὸ μιλιὰ σὲ κανέναν...

Ἡ Εἰρήνη μόλις μείνει μονάχη πιάνει τὸ κεφάλι της, σὰν νὰ προσπαθεῖ ν' ἀφαιρέσει τὸ βάρος πὺν τὸ πιέζει...

Ἐστερα βλέπει προσεκτικὰ τὸ κλειδί... Τὸ πρόσωπό της δείχνει ἐναλλαγὴ αἰσθημάτων τρόμου καὶ ἀνακουφίσεως. Στρέφει γύρω καὶ φαίνεται ὅτι ζητᾶ μέρος νὰ τὸ τοποθετήσει, στὸ τέλος τὸ κρύβει στὸ στήθος της. Χτυπᾶ τὸ κουδούνι καὶ μπαίνει ἀπὸ τὴν πόρτα δεξιά ὁ Νίκος).

ΕΙΡΗΝΗ. (Δίνοντας τὸ γράμμα πὺν εἶχε πρὶν γράψει). Αὐτὸ νὰ σταλεῖ ἀμέσως... Ἐέρεις πὺν εἶνε ἡ Ἄννα;

ΝΙΚΟΣ. Στὸ γραφεῖο τοῦ κὺρ Ἀργύρη...

ΕΙΡΗΝΗ. Πὲς της σὲ παρακαλῶ νᾶρθει γιὰτὶ δὲν εἶνε κανένας ἐδῶ...

(Ὁ Νίκος φεύγει. Μετὰ μιὰ στιγμὴ μπαίνει ἡ Ἄννα μὲ γράμμα στὸ χέρι).

ΣΚΗΝΗ 7.

"Αννα, Ειρήνη για μιὰ στιγμή, Ἀργύρης.

ANNA. (Με συγκίνηση). Ρένα νάξερες! ὁ ἀδελφός μου ὁ Πέτρος!

ΕΙΡΗΝΗ. (Μετὰ δυνατὸ κλοπισμὸ). Τί θές νὰ πεῖς; Τοῦ συνέθεκε τίποτε τοῦ Πέτρου;

ANNA. Ἐπέστρεψε! Εἶνε ἐδῶ!

ΕΙΡΗΝΗ. (Ἀκουμπώντας τὸ χέρι πάνω σὸ γραφεῖο δείχνει πὼς προσπαθεῖ νὰ καταστείλει τὴ συγκίνηση). Ὡστε... γύρισε ὁ Πέτρος... καὶ δὲν μούπε κανεὶς τίποτε...

ANNA. Ἦλθε ξαφνικά... Ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή τὸν περιμένω ἐδῶ...

ΕΙΡΗΝΗ. (Με σύγχυση). Εἶμαι πολὺ... πάρα πολὺ εὐχαριστημένη ποὺ γύρισε... Νὰ τοῦ τὸ πεῖς μόλις τὸν δεῖς...

ANNA. (Με ἀπορία). Μήπως ἐσὺ δὲν θὰ τὸν δεῖς;

ΕΙΡΗΝΗ. (Με ἀπότομη ψυχρότητα). Λυποῦμαι ποὺ με τίς ἀσχολίες μου δὲν μπορῶ νὰ τὸν περιμένω... Ἐγὼ θὰ τὸν δῶ ἀργότερα... (Κάνει νὰ φύγει, ἔστερα σταματᾷ), Θυμᾶσαι ποὺ σὲ εἶχα παρακαλέσει νὰ μὴν τοῦ γράψεις τίποτε τότες ποὺ ἀρρώστησα... Σὲ παρακαλῶ καὶ τώρα νὰ μὴν τοῦ πεῖς τίποτε γιὰ κείνη τὴν ἀρρώστεια μου...

ANNA. (Κάνοντας ἓνα βῆμα). Ρένα τί ἔχεις; (Στὸ μεταξὺ μπαίνει ὁ Ἀργύρης ἀπὸ τὴν πόρτα δεξιά).

ΕΙΡΗΝΗ. (Νευρικὰ με σύγχυση). Τί θές νάχω; Δὲν ἔχω τίποτε... εἶμαι βιαστική... (Φεύγει ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ βάνου).

ΣΚΗΝΗ 8.

"Αννα, Ἀργύρης, κατόπιν Πέτρος.

ΑΡΓΥΡΗΣ. Ἦταν κάτω... Δὲν ἀνέθηκε ἀκόμα;

ANNA. (Σφίγγοντας τὰ χέρια της). Πῶς θὰ κάνω τώρα μπάριμπα Ἀργύρη... Φοβᾶμαι μὴν τυχὸν μάθει...

ΑΡΓΥΡΗΣ. Μὴν κάνεις ἔτσι! Τώρα θὰ τὸν ἔχεις προστάτη...

ANNA. (Σκυθρωπά). Δὲν θέλω προστάτες... Δὲν θέλω νὰ μπῆ κανένας ἀνάμεσὸ μας...

ΑΡΓΥΡΗΣ. (Γιὰ νὰ πεῖ κάτι). Ὁ Πέτρος θὰ φροντίσει γιὰ τὸ καλὸ σου...

(Στὸ μεταξὺ ἀπὸ τὴ γωνιακὴ πόρτα μπαίνει ὁ Πέτρος. Πρόσωπο λίγο κουρασμένο. Ἐκφρασι εὐγενικιά. Ντύσιμο μὲ γοῦστο καλλιτέχνη, ἀλλὰ μὲ κάτι τὸ κομμμένο φτωχικό. Φορεῖ τὸ καπέλλο τὴν ὥρα ποὺ μπαίνει. Στέκει μιὰ στιγμὴ κοιτᾷ στὴν εἴσοδο καὶ βλέπει τὴν Ἀννα μὲ στοργή).

ΠΕΤΡΟΣ. Ἀννα!

ANNA. (Μετὰ ἀνεπαίσθητο δισταγμὸ τρέχει καὶ πέφτει στὴν ἀγκαλιὰ του). Πέτρο!

ΠΕΤΡΟΣ. (Με συγκίνηση). Πίστευες πὼς θὰ γύριζα;

ANNA. Μέρα καὶ νύχτα παρακαλοῦσα γιὰ σένα...

ΠΕΤΡΟΣ (Ψυχρὰ στὸν Ἀργύρη). Δὲν γέραςες καθόλου κὺρ Ἀργύρη... (Αφίνει τὴν Ἀννα, καὶ τοῦ δίνει τὸ χέρι). Ὁ ἴδιος ὅπως σ' ἄφησα...

ΑΡΓΥΡΗΣ. Καλῶς ὄρισες παιδί μου... Ἀννα γιὰ κῦττα τώρα ποὺ ἀνδρώθηκε δὲν εἶνε ἴδιος ὁ μακαρίτης; (Ὁ Πέτρος τὸν βλέπει στὰ μάτια μὲ κάποια περιφρόνησι).

ANNA. (Τὸν ξαναγκαλιάζει). Πέτρο, ἀλήθεια πόσο μοιάζεις τοῦ πατέρα!

ΑΡΓΥΡΗΣ. (Ἐνῶ χιτυᾷ ἓνα κονδοῦνι). Ὅταν μπορέσεις ἔλα στὴν κάμαρά μου νὰ τὰ ποῦμε λιγάκι... Εἶνε πάντα ἢ ἴδια... Φεύγω γιὰτὶ μὲ φωνάζουν γιὰ τὴν ὑπηρεσία...

ΠΕΤΡΟΣ. Ἀκριβῶς θέλω νὰ σοῦ μιλήσω... Μοῦ χρειάζονται κάτι πληροφορίες.

ΑΡΓΥΡΗΣ. (Με ταραχὴ, ἐνῶ φεύγει). Πληροφορίες; ὅτι μπορῶ... ξέρεις πάντα... ἐγώ... (Φεύγει).

ΣΚΗΝΗ 9.

Πέτρος, Ἀννα.

(Στέκουν γιὰ μιὰ στιγμή κι οἱ δύο σιωπηλοί).

ΠΕΤΡΟΣ. (Δίγο ἀπότομα). Γιὰ πές μου Ἀννα... Εἶσαι πραγματικὰ εὐχарιστημένη ποὺ γύρισα;

ANNA. Τί λὲς Πέτρο; Τὸ ρωτᾷς σοβαρά;

ΠΕΤΡΟΣ. Naί... Γιὰτὶ φοβᾶμαι μὴν τυχὸν ἢ παρουσία μου σοῦ δημιουργήσει μερικὲς δυσκολίες...

ANNA. (Ἀρήσχα). Τί εἶδους δυσκολίες;

ΠΕΤΡΟΣ. Πρῶτοῦ φύγω μὲ κατηγοροῦσες γιὰ τὴν ἀχαριστία μου σ' αὐτοὺς ἐδῶ... (Ἐπόκωφα), Ἄν δὲν ἐπέ-

σπευδε τὸ φευγιό μου ἄλλο βαθύτερο αἴτιο θὰ σοῦ ἀποδείχνα ἀπὸ τότες πὼς εἶχα δίκιο...

ANNA. (Τὸν πλησιάζει. *Ἠμίφωνα*). Τὴν ἀγαπᾶς πάντα τὴ Ρένα;

ΠΕΤΡΟΣ. (Ψυχρά). Δὲν θέλω νὰ μοῦ κάνεις τέτοιες ἐρωτήσεις... (Υπόκωφα). Αὐτὸ θάταν γιὰ μένα τὸ μεγαλύτερο δυστύχημα...

ANNA. Ἐνα λεπτὸ προτοῦ ἔλθεις ἦταν ἐδῶ... Τὴν εἶδα πολὺ ταραγμένη... μόλις ἄκουσε τὸ ὄνομά σου...

ΠΕΤΡΟΣ. (Μὲ ἐνδιαφέρον). Τὶ ἔλεγε; Τὶ σοῦ εἶπε;

ANNA. Πέτρο! μὴν κρῦβεσαι! Τὸ αἰσθημά σου γι' αὐτὴν εἶνε πάντα τὸ ἴδιο... Ποιὸς ξέρει ἂν καὶ κείνη...

ΠΕΤΡΟΣ. (Τὴν διακόπτει. *Μὲ ὀρμή*). Δὲν ἔχουν τὴ θέση τους αἰσθήματα μέσα σὲ μιὰ τόσο ἀγέρωχη ράτσα πὺν μπορεῖ νὰ τὰ γελοιοποιήσῃ ὅλα!

ANNA. Ζητᾶς μὲ τὸ ζόρι νὰ δείξεις πὼς τοὺς μισεῖς ἐνῶ...

ΠΕΤΡΟΣ. (Τὴν διακόπτει. *Ψυχρά*). Ἄλλαξε καλλίτερα ὀμιλία...

ANNA. (Ψυχρά). Ὅπως θέλεις. (Σωπαίνουν κι οἱ δύο. Ὁ Πέτρος κάνει μιὰ βόλτα στὸ δωμάτιο, ἔστερα στέκει μπρὸς τῆς).

ΠΕΤΡΟΣ. Γιὰ πὲς μου Ἄννα; (Δείχνοντας τὸ σιῆθος τῆς). Ἐδῶ δὲν ὑπάρχει τίποτε πιά γιὰ μένα;

ANNA. Γιατί τὸ ρωτᾶς αὐτὸ Πέτρο;

ΠΕΤΡΟΣ. Τόσα χρόνια ἔχεις νὰ μὲ δεῖς... κι ὅμως δὲν ἔχεις οὔτε κἀν τὴν περιέργεια νὰ μύθεις πὼς πέρασα, τὶ ἔκανα, ἂν ἦμουν εὐτυχής... ἂν... (Ἀπότομα). Ἄς εἶνε... εἰς λεπτομέρεις αὐτὲς δὲν πρέπει νὰ ἐπηρεάζουν τίς σχέσεις μας...

ANNA. Πέτρο! Μὲ πληγώνεις μὲ τὰ λόγια σου! Πέτρο εἶμαι ἡ μοναδικὴ ἀδελφὴ σου!

ΠΕΤΡΟΣ. (Μὲ συγκίνηση). Ἄννα!

ANNA. (Πέφτοντας στὴν ἀγκαλιά του). Νᾶξερές πόσες ἀτέλειωτες νύχτες πέρασα μὲ τὴ σκέψη σου!

ΠΕΤΡΟΣ. (Τὴν ἀπωθεῖ ἠρεμα). Δὲν εἶνε ὥρα γιὰ συγκινήσεις... Γιὰ νὰ ἐκτελέσω κείνο πὺν πρέπει εἶνε ἀνάγκη νὰ φορέσω τὸ θῶρακα τῆς ἀναισθησίας...

ANNA. (Ἀνήσυχτα). Πέτρο τί σκοποὺς ἔχεις; Γιατί γύρισες;

ΠΕΤΡΟΣ. (Ψυχρά). Μὴν ἀνησυχεῖς... Θέλω νὰ ἐπιτύχω κάτι καλὸ γιὰ ὅλους μας.

ANNA. Τότες ὅλα θὰ πᾶνε κατ' εὐχὴν...

ΠΕΤΡΟΣ. Δὲν τὸ ξέρω... Εἶνε δύσκολο νὰ συνδυασθοῦν οἱ ἀντιλήψεις τοὺς μὲ τίς δικές μου...

ANNA. Μὰ γιατί; ἀφοῦ...

ΠΕΤΡΟΣ. (Ψυχρά). Γιατί ἐνόσω νοιώθω πὼς ἔχω κάποια ἀξία δὲν θὰ ἐπιτρέψω σ' αὐτοὺς πὺν δὲν εἶνε τίποτα νὰ μοῦ κάνουν μὲ κομπασμὸ τὸ μεγάλο...

(Στὴν τελευταία φράση μπαίνουν ἀπὸ τὴν πόρτα ἀριστερὰ ὁ Τάμπρας καὶ πίσω του ὁ Θερινός. Ὁ Πέτρος διακόπτει τὸ λόγο ἐνῶ ἡ Ἄννα ἀποσύρεται πρὸς τὸ γραφεῖο τῆς).

ΣΚΗΝΗ 10.

Τάμπρας, Θερινός, Πέτρος, Ἄννα, γιὰ λίγο.

ΤΑΜΠΡΑΣ. Ὁ Πέτρος! (δίνοντάς του τὸ χέρι). Καλῶς ὄρισες! Πὼς αὐτὸ τὸ καλὸ καὶ μᾶς θυμήθηκες;

ΠΕΤΡΟΣ. (Ψυχρά). Χαίρετε κ. Τάμπρα...

ΘΕΡΙΝΟΣ. Ἀσφαλῶς θά'νε ὁ γυιὸς τοῦ μακαρίτη τοῦ Φίλιππα.

ΠΕΤΡΟΣ. Ἐγὼ ὁ ἴδιος κ. Θερινέ...

ΘΕΡΙΝΟΣ. (Καλοκάγαθα). Τὴν Ἄννα τὴ θυμᾶμαι ἂν καὶ μεγάλωσε... Καλημέρα παιδί μου...

ANNA. Κύριε Θερινέ...

ΘΕΡΙΝΟΣ. (Βλέποντας ὀλόγυρα). Παντοῦ μετατροπές! ὅλα γένηκαν ἀγνωρίσια.

ΤΑΜΠΡΑΣ. Τὶ νὰ γίνῃ; Τοῦ Ἀλέξη τοῦ ἔπιασε μανία νὰ ἀνατρέφῃ τίς συνήθειές μου γιὰ νὰ μοῦ ἀποδείξῃ πὼς εἶμαι ὀπισθοδρομικός...

(Μπαίνει ἀπὸ τὴν πόρτα δεξιὰ ὁ Νίκος μὲ χαρτιὰ στὸ χέρι... Τὸ πρόσωπό του δείχνει πὼς ἔχει κλάψει...) Τὶ εἶνε μικρὸ; Γιατί κλαῖς;

ΝΙΚΟΣ. (Μὲ φωνὴ κλαυμάρα). Τίποτε Κύριε...

ΤΑΜΠΡΑΣ. Τὶ χαρτιὰ εἶνε αὐτά;

ΝΙΚΟΣ. Κάτι τι... μο... λό... για...

ΤΑΜΠΡΑΣ. Φτάνει πιά ἡ μουζικα. (Πέφτει καὶ φυλλομετρᾷ τὰ χαρτιὰ). Αὐτὰ πρέπει νὰ ἐξελεγχθοῦν πρῶτα ἀπ' τὸν Ἀργύρη. (Τὰ δίνει τῆς Ἄννας). Πήγαινε νὰ τὰ κυτ-

τάξετε μαζί... (Ἡ Ἄννα τὰ πέρασε καὶ φεύγουν μὲ τὸ Νίκο. Στὸν Πέτρο). Καὶ δὲν μοῦ λὲς κύριε μεγαλοιδεάτη πῶς τὰ πέρασες τόσον καιρὸ ;

ΠΕΤΡΟΣ. (Ψυχρά) Πάσχιζα νὰ μάθω κ. Τάμπρα...

ΘΕΡΙΝΟΣ. Σὲ τί κατεγίνεσο κ. Πέτρο ;

ΠΕΤΡΟΣ Στὴ χημεία κ. Θερινέ... Μοῦ εἶχε ἐμπνεύσει ἀγάπη γι αὐτὴν ὁ πατέρας μου.

ΤΑΜΠΡΑΣ. Δυστυχῶς δὲν μοιάζεις τοῦ πατέρα σου σὲ τίποτε...

ΠΕΤΡΟΣ (Ἀγέρωχα). Δὲν θὰ κινήσω οὔτε ἓνα δάκτυλο γιὰ νὰ σὰς κάνω ν' ἀλλάξετε γνώμη κ. Τάμπρα...

ΤΑΜΠΡΑΣ. (Ἀπότομα). Πάντα ὁ ἴδιος ! Δὲν ἔννοεῖς ν' ἀφήσεις φράση δίχως ἀπάντησι. (Ὁ Πέτρος σωμαίνει ἐνῶ ὁ Θερινὸς τὸν βλέπει προσεκτικά). Σοῦ τῶπα κὶ ἄλλοτε πῶς ἂν ἐξακολουθεῖς νὰ φέρεσαι ἔτσι τὸ τέλος θ' ἄνε ἢ ψάθα... Θὰ σὲ φάν τὰ σκουλίκια...

ΠΕΤΡΟΣ. (Ψυχρά). Αὐτὸ ἀλήθεια, πολλές φορές μοῦ τὸ εἶπατε... Διαπίστωσα ὅμως πῶς τὰ σκουλίκια δὲν ἀφίνουν κανένα ἐξὸν ἀπ' τοὺς ἀφωρισμένους...

ΤΑΜΠΡΑΣ. (Μὲ ὀργή στὸ Θερινό). Ὅριστε ἄνθρωπος ποῦ ζητάει νὰ πάει μπρός. Μὲ συγχωρεῖς ἀγαπητέ μου... Μὲ τὸν χειραφαιτημένο αὐτὸν κύριο ἐξάσασα τὰ καθήκοντα τῆς φιλοξενίας... (Πέροντας ἓνα μεγάλο κοντὶ σιγαροῦ ἀπ' τὸ γραφεῖο τοῦ προσφέρει). Καπνίζεις ;

ΘΕΡΙΝΟΣ. Εὐχαριστῶ. (Στὸν Πέτρο). Καὶ ποῦ σκοπεύεις νὰ ἐργασθεῖς ;

ΠΕΤΡΟΣ. (Ψυχρά). Ποῦ ἄλλοῦ παρὰ στὸ ἐργοστάσιο τῶν κυρίων Γάμπρα...

ΤΑΜΠΡΑΣ. (Ἀπότομα). Βλέπω ὅτι προεξωφλεῖς τὴ συγκατάθεσί μου...

ΠΕΤΡΟΣ. (Ψυχρά). Ἔχω λόγους νὰ τὸ νομίζω συμφέρον σας...

ΤΑΜΠΡΑΣ. (Μετὰ ἐλαφρὸ κλονισμό). Συμφέρον μας ! (Ψυχρά). Κεῖνοι ποῦ ζητοῦν θέσι δὲν μεταχειρίζονται τὴ γλῶσσα σου παλληκάρι μου...

ΠΕΤΡΟΣ. (Μὲ ἐλαφρὰ εἰρωνεία). Ἄν εἶπα τίποτε ποῦ σὰς προσβάλλει νὰ μὲ συμπαθᾶτε...

(Ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ βάρους μπαίνουν ἡ Φρόσσω, ὁ Ἀλέξης καὶ ἡ Εἰρήνη).

(Ἀκολουθεῖ)

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ

Ἡ Δεκάτη Τρίτη Ὀρα, τραγούδια, διηγήματα. Ἄλκη Θρούλου. Ἐκδοτικὸ Οἶκος Μ. Σαριβαζεβάνη, Ἀθήναι 1927. — Ἡ δήλωση τοῦ Ἄλκη Θρούλου στὴν ἀρχὴ τοῦ βιβλίου του πῶς «ἡ διάθεση καὶ ἡ τεχνιτροπία ποῦ ἐκφράζονται στὶς σελίδες αὐτὲς ἔχουν παῦσει ν' ἀντιπροσωπεύουν ὅτι σήμερα ἀναζητᾶ» δὲν σημαίνει βέβαια ὅτι καὶ τὸ ἔργο του δὲν ἔχει ἀξία. Εἶναι ἀλήθεια πῶς ὅταν ἓνας συγγραφέας διατυπώνει εἰλικρινῶς μιὰ ἀντίληψη σὰν αὐτὴ τοῦ Ἄλκη Θρούλου, ἐξυψώνεται συνήθως κάπως στὴν συνείδηση τοῦ ἀναγνώστη, ἔστω κὶ ἂν ἡ λογοτεχνικὴ του ἐργασία δὲν παρουσιάζει τίποτε τὸ ἐξαιρετικόν. Προκειμένου ὅμως περὶ τοῦ βιβλίου τοῦ Ἄλκη Θρούλου φρονοῦμε πῶς δὲν χωρεῖ μιὰ τέτοια ἄποψη.

Ἀρκετὰ ἀπὸ τὰ διηγήματά του (Βροχή, Νανούρισμα, ἡ Ἄλλη Ὀρα, Διάλογος, τὸ Σπίτι, Φθινοποριατικὸ Τραγούδι, Εἰδύλλιο, ἡ Κούραση, Φωνές), ἂν καὶ σὲ μερικὰ σημεία τὸ ὕφος τους εἶνε λιγάκι ἀκαθόριστο καὶ τυραννικό, περιέχουν ὅστόσο ὡραίες εἰκόνας, βαθεῖα σκέψη καὶ ἐσωτερισμό ποῦ φανερόνουν συγχρόνως μιὰ δυνατὴ γυναικεία ἀτομικότητα πλέρια συνειδοποιημένη καὶ ἀξία θαυμασμοῦ.

Ῥοθμικὲς Ζωές. Πόλυ Μοδινοῦ. Ἐκδοσι «Γραμμάτων» Ἀλεξάνδρεια.

Σὲ μιὰ πολὺ καλλιτεχνικὴ καὶ περιποιημένη ἔκδοσι—φιλοτεχνημένη ἀπ' τὸν διαπρεπῆ ζωγράφο Φ. Κόντογλου — ὁ κ. Μοδινοῦς μᾶς παρουσίασε τὸ βιβλίο του «Ῥοθμικὲς Ζωές», ποῦ ἔγινε δεκτὸ μ' ἐνθουσιασμό ἀπ' τοὺς Ἀλεξανδρινούς λογίους μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ συγγραφεὺς ἀριθμεῖ πολλοὺς φίλους.

Πεζὰ τραγούδια δημοσιεύουν ὅλοι σχεδὸν οἱ γράφοντες ὅταν ἔχουν γούστο καὶ κάποια καλλιτεχνικὴ διαμόρφωση — ἴσως ἐπειδὴ ὁ στίχος εἶναι ἀχάριστος στοὺς πολλοὺς — χωρὶς ἔννοεῖται νὰ λησμονοῦμε καὶ γεροῦς τεχνίτες ποῦ ἀσχολήθηκαν στὸ εἶδος αὐτὸ σὰν τὸν Παπαντωνίου καὶ ἄλλους.

Τὸ ἐκλεκτὸ ἔργο τοῦ κ. Μοδινοῦ ἀναμφισβήτητα τοῦ δίνει σήμερα μιὰ ἀξιοσημείωτη θέση στὸ Ἑλληνικὸ πεζὸ τραγούδι, γιὰ τὸ στόλισε τὴν ἐργασία του μὲ καλλιτεχνικὴ μορφή στὴν ὁποία διαβλέπει κανεὶς τὸν ἄνθρωπο τῆς σκέψης ποῦ ἔχασε στὸ καλοῦπι τῆς ἐκλογῆς του τίς ἐντυπώσεις, τίς συγκινήσεις καὶ τίς παρατηρήσεις του μὲ τὴ λεπτὴ διαίσθησι ἀληθινοῦ ἀρτίστα.

Ἡ ρυθμικὴ ἁρμονία ὄλων σχεδὸν τῶν τραγουδιῶν φανεράναι τὸν εὐσυνείδητο τεχνίτη ποῦ πολὺ δούλεψε πάνω στὸ ἔργο του πρὶν τὸ παρουσιάσει.

Τὰ μοτίβα του τᾶχει ἐμπνευστῆ ἀπ' τὴ ζωὴ, ἀπ' τὶς ἐκδηλώσεις τῆς εἴτε στὴ φύση εἴτε στὴν ἐπίδρασή τῆς πάνω σ' ἄλλους τεχνίτες, γι' αὐτὸ καὶ δὲν βρίσκομε καθόλου ἐλαττωματικὴ τὴ φανερὴ ἐπιρροὴ στὸν κ. Μοδινὸ τοῦ Καβάφη καὶ τοῦ Ταγορε.

Συστηματικὰ καθὼς ἔσκυψε ἐπὶ πολὺ πάνω στὸ ἔργο του πρὶν μᾶς τὸ δώσει, ὁ κ. Μοδινὸς ἐπιμελήθηκε τὴ γλώσσα, τὴ χρῆση τῶν λέξεων, τὸν συνδυασμὸ τῶν φράσεων, τὸ δέσιμο τῶν ἐννοιῶν, κι' ἔτσι πέτυχε, ὅσο λίγοι, νὰ μᾶς κάμῃ νὰ συγκινηθοῦμε, νὰ μᾶς ὑποβάλῃ μᾶλλον μᾶ ἐξαιρετικὴ συγκίνηση.

Πεζὰ τραγούδια σὰν τοῦ κ. Μοδινοῦ ἀξίζει ὄχι μόνο ν' ἀρέσουν ἀλλὰ καὶ νὰ ἐκτιμηθοῦν, καὶ νὰ ἐπιβληθοῦν σὰν λεπτὰ καὶ ὄρατα καλλιτεχνήματα στὸ βωμὸ τῆς Τέχνης.

«*Ἀνεμῶνες*». Ἄγησ. Βορεάδη. Τυπογραφεῖα Κασσιμάτη καὶ Ἰωάν. 1927. Ἀποκλειστικὴ πώλησις στὰ «Γράμματα». Ἀλεξάνδρεια.—Ἡ «Ἀνεμῶνες» εἶναι μιὰ συλλογὴ ἀπὸ ὀκτάστιχα καὶ τετράστιχα ποῦ μᾶς ἔκαμαν καλὴ ἐντύπωση. Ὁ κ. Βορεάδης ἔχει ποιητικὸν αἶσθημα καὶ ἡ στιχογραφικὴ του εἶναι ἐπιμελημένη. Εὐχαρίστως εἶδαμεν ὅτι ὁ «Ταχυδρόμος» καὶ ἡ «Ἰσις» ἀναδημοσίευσαν μερικὰ ἀπὸ τὰ ποιήματα τῆς συλλογῆς· ἔτσι θὰ γνωριστοῦν, ὅπως τὸ ἀξίζουν, παραπάνω ἀπ' τὸ Αἰγυπτιώτικο κοινόν.

Δώρας Μοάτσου «*Στίχοι*» (τυπ. Ἐταιρείας Π. Δ. Σακελλάριος) Ἀθήνα 1927.

Στ' ἁρμονικὰ τραγούδια τῆς κ. Δ. Μοάτσου κυριαρχεῖ ἓνα λεπτότατο αἶσθημα. Ὁ ρυθμὸς τους, σ' ὅλες τὶς φόρμες ποῦ μεταχειρίζεται, εἶναι ἀπαλὸ χᾶδι στ' αὐτί.

Ἡ κ. Μοάτσου νοιώθει μέσα τῆς τὴν ἀνάγκη νὰ τραγουδήσῃ τὶς χαρὲς τῆς, τοὺς πόνους, τὶς νοσταλγίες τῆς. Χωρὶς δυσκολία, ἀπλᾶ, φυσικὰ μᾶς περιγράφει τὰ συναισθήματά τῆς σὲ χαριτωμένους στίχους.

Ἡ συλλογὴ ἔχει πολλὰ ποιήματα ποῦ ἀρέσουν, ποῦ ἐλκύνουν.

Ξεχωρίζομε τὶς «Νοσταλγίες» σονέτα ἐμπνευσμένα ἀπ' τὴ θύμηση τῆς Πόλης στὴν ὁποίαν ἔζησε, φαίνεται, ἢ ποιήτρια καὶ ποῦ τραγουδᾷ μὲ ἐγκαρτερικὴ μελαγχολία.

Οἱ εἰκόνες στὰ ποιήματα αὐτὰ παρουσιάζονται μὲ περισσὴ χάρη· μερικὸι στίχοι τῆς κ. Μοάτσου μᾶς συγκινοῦν πραγματικὰ μὲ τὴν εἰλικρινή τους ἔξαρση.

Α. Τ.

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

ΜΙΜΗ Γ. ΓΚΕΚΑ: «*Χαμένο Παιδί*», ρομάντζο. Τύποις Ἰωάν. Χαντζάρα. Πειραιεύς.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: «*Τ' ἀνθρώπινο Ψέμμα*». Ἐκδότης Ἰω. Ν. Σιδέρης, Ἀθήναι.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: «*Ἡ Ὁμορφιὰ τῆς Κόλασης*». Ἐκδότης Γεώργιος Ι. Βασιλείου, Ἀθήναι 1925.

Παραστρατημένα Πουλιὰ τοῦ Rabindranath Tagore, μετάφραση Μάκη Ἀνταίου, «Γρόμματα» 1927. Ἀλεξάνδρεια.

Ροβινσών, δράμα, Arthur Cantillon, μετάφραση Α. Χρυσανθέμου. Ἐκδοτικὸ παράρτημα «Νέων Ρυθμῶν». Δράμα 1927.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗ Ν. ΒΟΥΤΥΡΑ: «*Μέσα στὴν Κόλαση*», σάτυρα, Ἀθήνα 1927.

Μ. ΚΟΥΝΕΛΑΚΗ: «*Ἡ Σκηνοθεσία*», διάλεξις. Τυπ. Σώμου καὶ Καλλίννη. Πειραιεύς 1927.

«*Ἀστικὴ καὶ Προλεταριακὴ Ἠθικὴ*». Joseph Boyer, παιδαγωγοῦ, μετάφραση ἀπὸ τὸ γαλλικόν: Δώροσ Γιώτη, δασκάλου. Παράρτημα παιδαγωγικοῦ περιοδικοῦ «Ἡ Νέα Ἀγωγή». Ἀθήνα 1927.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

«*Νέα Ζωή*». Μάρης-Ἰούνιος 1927, ἀρ. 3. Στὸ τεῦχος αὐτὸ δημοσιεύεται τὸ γνωστὸ δράμα τοῦ κ. Κ. Ν. Κωνσταντινίδη «Φωτεινούλα» διασκευασμένον σὲ δύο πράξεις. Οἱ Ἀλεξανδρινοὶ τὸ ἔχουν δεῖ (τὸ 1924) ἀπὸ τὸν Σπύρο Σάββα καὶ τὴν Ἀνθὴ Μηλιάδη. Στὴν Ἀθήνα παίχθηκε (1925) στὸ θέατρο Κυβέλης. — Ὁ κ. Ε. Π. Π. μᾶς δίνει ἓνα μέρος τῆς πολὺ καλῆς μελέτης του ἐπάνω στὸν γερμανὸ ποιητὴ Stephan George. — Ὁ κ. Ι. Μ. Παναγιωτόπουλος δημοσιεύει στίχους ἀπὸ τὸν «Ἀρχάγγελο μὲ τὰ χάλκινα φτερά». — Ἔχει τὸ τεῦχος κριτικὰς τοῦ κ. Ν. Καραβία, τοῦ Ε. Π. Π. καὶ ἄλλων.

Στὰ «ὀλιγόστιχα» διαβάζομε μ' εὐχαρίστηση ὅτι ὁ κ. Ε. Π. Παπανοῦτσος ἔγινε μέλος τῆς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ περιοδικοῦ.

κοῦ. Στόν κ. Ε. Π. Παπανοῦτσον ἡ «Νέα Ζωή», κατὰ τὴν γνώμη
μας, ἀπέκτησε συνεργάτην ἀναμφισβήτητης ἀξίας.

«*Ερμῆς*» ἀριθ. 7. Ἰούνιος 1927.—Ἀπὸ τὰ περιεχόμενα, μιὰ
καλὴ βιβλιοκρισία τοῦ κ. Ε.Π.Π. ἐπάνω στὴν «Θεωρία τῆς Γνώ-
σεως» τοῦ κ. Τ. Κουρμούλη καὶ συνέχεια τῆς μελέτης τοῦ κ. Πα-
τρικίου περὶ τοῦ Ἄλη Ἐμπν Ἐλ Ρούμη (τοῦ ἀραβο-ἑλληνος ποιη-
τοῦ): σ' αὐτὸ τὸ τμήμα τῆς ὁ κ. Πατρικίος ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἐξέ-
λιξη καὶ τὰ στάδια τῆς ἀραβικῆς ποίησης.

Μηνιαία εἰκονογραφημένη «*Ἀτλαντὶς*». Νέα Ὑόρκη.—Τὸ τεῦ-
χος τοῦ Ἀπριλίου ἐκυκλοφόρησε μὲ ὠραῖες εἰκόνες καὶ ὠραῖα
ἄρθρα, ἓνα ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἶναι οἱ «Ἐντυπώσεις Ἑλληνος ταξιδιω-
του» (Π. Κ.) στὴν Ἀλβανία. Ὁ ἀρθρογράφος φρονεῖ ὅτι ἂν καὶ ἡ
Ἀλβανία «εἶνε ἀρκετὰ γνωστή... μένουں ἀκόμη νὰ γραφοῦν ἀρ-
» κεται λεπτομέρεια ἐνδιαφέρουσα, ἰδίως τοὺς Ἑλληνας, οἱ ὁ-
» ποῖοι ἔχουν περισσότερα ἀπὸ κάθε ἄλλον λαὸν δικαιώματα νὰ
» ἐνδιαφεροῦν περὶ τῆς σημερινῆς ἐν Ἀλβανίᾳ καταστάσεως».
Τὸ ἓνα τρίτον τοῦ πληθυσμοῦ εἶναι χριστιανοί, τὸ δὲ τρίτον αὐτὸ
εἶναι τὸ μισὸ ὀρθόδοξοι καὶ τὸ μισὸ καθολικοί. Γιὰ τὴν Ἀλβα-
νικὴ γλῶσσα λέγει ὁ κ. Π. Κ. ὅτι εἶναι τ' ἀρβανίτικα τοῦ Μενιδιοῦ
τοῦ δικοῦ μας, μὲ λατινικοὺς χαρακτήρας. Ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα
εἶναι εἰς ἄκρον διαδεδομένη· στὰ νότια μέρη ὅλοι σχεδὸν ὀμιλοῦν
ἑλληνικά. «Υπάρχουν περιοχαί, ὅπως εἰς τὸ Δέλβινον, ὅπου ἡ Ἀλβα-
» νικὴ εἶναι ἐντελῶς ἄγνωστος. Ἀναγκαστικῶς ἐκεῖ διδάσκεται ἡ
» γλῶσσα μας εἰς τὰ Ἀλβανικά σχολεῖα.

.....
«Πολλάκις ἐδοκίμισα τὴν εὐχάριστον ἐκπληξιν ν' ἀκούω νὰ
» μοῦ ὀμιλοῦν τὴν γλῶσσάν μας καὶ εἰς τὰ πλέον βόρεια χωρία».

Ἡ «Ἀτλαντὶς» ἔχει προσέτι ἄρθρα γιὰ «τὰ ἀρχαῖα καὶ νέα
Μέθανα» καὶ γιὰ τὴν «Σαντορίνη» — σελίδες πὸν μὲ ἰδιαίτην
ἐνδιαφέρονση θὰ διαβάζουν οἱ ξηνητεμένοι Ἕλληνες τῆς Ἀμερικῆς.

«*Ερσυνα*», μηνιαῖο περιοδικό. (Ἐκδ. Οἴκου Α. Κασιγόνη).
Φιλολογικὸ παράρτημα 1927· μιὰ κριτικὴ μελέτη τοῦ Ψυχάρη γιὰ
τὸν Κωστὴ Παλαμᾶ.

«*Ισις*», εβδομαδιαῖο περιοδικό. Πάντοτε μὲ ὕλην ἐκλεκτὴν καὶ
ἐνδιαφέρουσα, καὶ πάντοτε μὲ πολλὴν ἐνημερότητα.

«*Διδακτικὴν Βῆμα*». Ἐπίσημο ὄργανο τῆς Διδακτικῆς
Ἑομοσπονδίας. Ἀθῆναι

«*Παλλάδιον*», μηνιαῖο περιοδικό, Λεμεσός.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΕΝΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ζήτημα τῆς πόλης μας ἦταν τὸ ἄρθρο «Κρι-
τικὲς» τοῦ κ. Γ.Χ. πού φάνηκε στὴν «Ἴσιδα» τῆς 27 Μαΐου. Ὁ
κ. Γ. Χ. ἔγραψεν ὅτι στὸ «Mercure de France» ὁ κ. Δημήτριος
Ἀστεριώτης — ψευδώνυμον, ὡς γνωστόν, τοῦ κ. Philéas Le-
besgue — ἐξεφράσθηκε δυσμενῶς γιὰ τὸν Καβάφη. Ὁ κ. Γ. Χ.
παρέθεσε περικοπὲς ἀπ' τὸ ἄρθρο τοῦ κ. Lebesgue (Mercure de
France, 15 Μαΐου) μεταφρασμένες σὲ τρόπο πὸν δίδονταν τῶντι
ἡ ἐντύπωση ὅτι ὁ κ. Lebesgue ἔγραψεν ἀποδοκιμαστικά.

Ὅσοι διάβασαν τὸ ἄρθρο τοῦ κ. Γ.Χ. καὶ τὸ ἄρθρο (Lettres
Néo-grecques) τοῦ κ. Lebesgue ἀγανάκτησαν γιὰ τὴν ἀτοπή αὐτὴ
παραμόρφωση ἐνὸς κειμένου.

Τὸ Cinégraph Journal (2 Ἰουνίου) ἔγραψε:

«M. Jean Christodoulo, alias Narayana, alias Eloy Trouvère
» s'adonne depuis quelque temps à la littérature grecque. Il a
» commencé par traduire des éloges de Philéas Lebesgue sur
» Cavafy en les dénaturant à tel point que ces éloges devinrent
» sous la plume inexperte du traducteur des blâmes».

Ὁ «Ταχυδρόμος» (4 Ἰουνίου) παρέθεσε, στὴν στήλη τῶν «Α-
νάλεκτων», μετάφραση πιστὴ ὁλοκλήρου τοῦ γαλλικοῦ κειμένου
γιὰ νὰ φωτιστεῖ κατὰλληλα τὸ κοινόν.

Ἡ «Ὁθόνη» (4 Ἰουνίου) δημοσίεψε καὶ αὐτὴ μετάφραση ὀρθὴ
τοῦ κειμένου, καὶ ἐχαρακτήρισε ὡς κακοήθειαν τὸ ἄρθρο τοῦ κ.Γ.Χ.

Στὴν «Ἴσιδα» (4 Ἰουνίου) ὁ κ. Γ. Χ. παραδέχθηκε σ' ἓνα
γράμμα του ὅτι ἡ μετάφραση ὅπως δόθηκε στὸ ἄρθρο του ἦταν
ἐσφαλμένη, καὶ ἐξέφρασε ἀπορίαν πῶς τυπώθηκεν ἔτσι παραμορ-
φωμένη: «κάποιο λάθος τοῦ διορθωτῆ βέβαια» λέγει. Στὸ γράμμα
του δίνει νέα μετάφραση. Ἀλλὰ ἡ ἐξήγηση τοῦ κ. Γ.Χ. δὲν εἶναι
ἰκανοποιητικὴ. Μὲ τὸ νέο κείμενον τῆς μετάφρασης πῶς συμβιβά-
ζεται ὁ τόπος τοῦ ἄρθρου του τῆς 27 Μαΐου, ἐκφράσεις σὰν
«ἀρπάζει ἀπ' τὰ μαλλιά»...

Εὐλόγως τὸ «Cinégraphie Journal» (9 Ἰουνίου) ξανάγραψε:

«Jean Christodoulo, alias Narayana, alias Eloy Trouvère n'a
» pas de chance.

» Ayant voulu se justifier dans l' «Isis» de la mauvaise
» traduction qu'il a donnée du texte de Phileas Lebesgue sur
» Cavafy, le jeune amateur, a jeté la faute sur le correcteur
» de l'imprimerie.

» D'accord!

" Mais s'il y a eu faute d'imprimerie, est-ce également le correcteur qui a qualifié l'éloge de Philéas maquillé par Chri- stodoulo de "tuile"?

Ευλόγως επίσης ή "Οθόνη" (18 Ιουνίου) έγραψε ότι θα έκαμνε καλά ό κ. Γ. Χ. να δημοσίευε και μιάν επανόρθωση τών σχολίων που έγιναν, σχετικά με την πρώτη, όχι όρθή, μετάφραση.

Είμαι ευχάριστον ότι τὰ πράγματα μπήκαν στην θέση τους, ότι τὸ παράδοξον άρθρον του κ. Γ. Χ. σχολιάσθηκε και κατακρίθηκε, γιατί άλλοιως θα εξημιώνονταν, έντελως παράλογα, ό κ. Lebesgue ό όποιος εξέφράσθηκε πολλές φορές ευνοϊκά για τὸν ποιητή Καβάφη, και μετέφρασε στίχους του. Θα ήταν μεγάλη άδικία πρὸς τὸν κ. Lebesgue να ύποτεθει ότι δέν εκτιμᾷ την ποίηση του Καβάφη, πράγμα που θα τὸν έμείωνε ως κριτικὸν τών νεολληνικῶν γραμμάτων.

Πρέπει να προσθέσουμε ότι τὸ άρθρον (27 Μαΐου) του κ. Γ. Χ. περιέχει μερικά ειρωνικά λόγια άναφερόμενα στὸν κ. Patrice Alvére ό όποιος στίς "Nouvelles Littéraires" (τῆς 15 Ἀπριλίου) έγραψεν ὀλίγες γραμμές για τὸν Καβάφη. Ἐάν ό κ. Γ. Χ. είχε γνώση του θέματος που πραγματεύονταν, θα παρατηρούσε ότι, με πολλήν έννημερότητα, ό κ. Patrice Alvére, στές λίγες του εκείνες γραμμές, έκαμε μνειάν τῆς επίδρασης του Καβάφη επάνω στην Νεολληνική λογοτεχνία.

Μετά τὰ άρθρα επί άρθρων, τές μελέτες επί μελετῶν που γράφθηκαν για τὸν Καβάφη, μᾶς φαίνεται ότι τὸ ζήτημα τῆς επίδρασης που εξασκεί είναι τώρα ἄξιον πολλῆς προσοχῆς. Πότε επίδραση λεκτική ή συντακτική, πότε επίδραση επί τῆς λειτουργικῆς; άλλου επίδραση επί τῆς έκλογῆς θεμάτων, άλλου επί του τρόπου τῆς παρουσίασῆς των.

ΣΤΗ "ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ" τῆς 15 Ιουνίου φάνηκαν τρία ὠραία πεζά τραγούδια του κ. Ν. Λαπαθιώτη "Παραμύθι", "Διάλογος" και "Καϊμοί". Τὰ ἴδια δημοσιεύονται στο παρόν μας τεύχος. Εἶχαν σταλει στο περιοδικό μας τὸν Μάιο, αλλά ένεκα ὕλης ληφθείσης πρὶν δέν στάληκε δυνατό να τυπωθῶνε στο προηγούμενο τεύχος μας.